

**AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESCENTE
WAT AAN SEKSUELE MISBRUIK
BLOOTGESTEL WORD**

Marthie van der Schyff

BA(MW)

Manuskrip voorgelê ter gedeeltelike nakoming van die
vereistes vir die graad

MAGISTER ARTIUM

in

MAATSKAPLIKE WERK (FORENSIES)

in die

FAKULTEIT GESONDHEIDSWETENSKAPPE

aan die

NOORDWES-UNIVERSITEIT

(POTCHEFSTROOMKAMPUS)

Studieleier: Dr C Strydom
Potchefstroom
Mei 2009

DANKBETUIGINGS

My oopregte dank gaan aan:

- * My Hemelse Vader wat my die geleentheid gebied het.
- * My man, Jannie, vir sy opoffering, begrip en hulp.
- * My pa en Tannie Mara vir hulle aanmoediging.
- * My kinders vir hulle ondersteuning, my dogter Elmarie vir haar onbaatsugtige opofferings met my besoeke aan Potchefstroom.
- * My studieleier, Dr Corinne Strydom, vir haar begeleiding.
- * Dr Suria Ellis, hoof van die Statistiese Konsultasiediens, Noordwes-Universiteit, Potchefstroomkampus, vir haar geduld en leiding.
- * Mev Louise Vos van die Ferdinand Postma Biblioteek, Noordwes-Universiteit, Potchefstroomkampus, vir haar vinnige en deeglike terugvoer.
- * Die graad 10-leerlinge wat bereid was om die vraelys te voltooi.
- * Die maatskaplike werkers in die praktyk wat bereid was om aan die fokusgroep deel te neem.
- * Child Welfare, SA, Goldfields se kontraktuele ondersteuning.
- * Vriende wat my deurgaans aangemoedig het.

INHOUDSOPGawe

DANKBETUIGINGS	I
INHOUDSOPGawe	II
OPSOMMING	VI
ABSTRACT	VIII
VOORSKRIFTE AAN OUTEURS	X
VOORWOORD	XI
AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESSENTE WAT AAN	
SEKSUELE MISBRUIK BLOOTGESTEL WORD	1
1. INLEIDING	1
2. PROBLEEMSTELLING	1
3. DOELSTELLING EN DOELWITTE	5
3.1 Doelwitte	5
4. SENTRAAL TEORETIESE STELLING	5
5. ONDERSOEKMETODE	5
5.1 Literatuurstudie	5
5.2 Empiriese ondersoek	6
5.2.1 Die navorsingsontwerp	6
5.2.2 Deelnemers	6
5.2.3 Meetinstrumente	7
5.2.4 Prosedures	8
5.2.5 Etiese aspekte ter sprake	9
5.2.6 Dataverwerking	10
6. RESULTATE	12
6.1 Vraelyste	12
6.1.1 Inleiding	12
6.1.2 Studiepopulasie	12
6.1.3 Geslag van deelnemers	12
6.1.4 Huistaal van deelnemers	13
6.1.5 Etniese groepe van deelnemers	13
6.1.6 Deelnemers se kennis rakende 'n maatskaplike werker	14

INHOUDSOPGawe (VERVOLG)

6.1.7	Deelnemers se kennis rakende ‘n forensiese maatskaplike werker	15
6.1.8	Deelnemers se kennisbasis rakende seksuele misbruik	15
6.1.9	Aanmeldingsriglyne	21
6.1.10	Medium vir aanmelding	24
6.1.11	Massamedia en dienslewering	29
6.1.12	Seksuele misbruik van die adolescent	31
6.1.13	Belewenisse van adolescente	33
6.1.14	Aanmelding van seksuele misbruik deur die adolescent	34
6.1.15	Ouers en skole moet beter ingelig word	37
6.1.16	Professionele hulp aan die adolescent	38
6.1.17	Adolescente se gevoelens oor seksuele misbruik	38
6.1.18	Bewusmakingsveldtog	40
6.2	Fokusgroep	42
6.2.1	Tema 1: Redes waarom adolescente nie seksuele misbruik aanmeld nie	43
6.2.1.1	Subtema 1: Adolescente se kennisbasis beïnvloed aanmelding	43
6.2.1.2	Subtema 2: Faktore binne gesinsverband wat aanmelding beïnvloed.....	44
6.2.1.3	Subtema 3: Die aanmeldingsproses maak adolescente onseker	45
6.2.1.4	Subtema 4: Beskerming van die adolescent as getuie en in die hofproses	47
6.2.2	Tema 2: Formulering van aanmeldingsriglyne vir adolescente wat aan seksuele misbruik blootgestel word	47
6.2.2.1	Subtema 1: Die rol wat ouers, skole, publiek en die massamedia kan speel	48
6.2.2.2	Subtema 2: Rolspelers in die aanmeldingsproses	49

INHOUDSOPGawe (VERVOLG)

6.2.2.3	Subtema 3: Aanmeldingsriglyne vir adolessente	51
6.2.3	Tema 3: Die rol van die forensiese maatskaplike werker in die aanmeldings van seksuele misbruik	51
6.2.3.1	Subtema 1: Huidige beeld van die forensiese maatskaplike werker	52
6.2.3.2	Subtema 2: Ontwikkeling van 'n platvorm vir aanmelding	53
6.2.3.3	Subtema 3: Bewusmakingsveldtog	53
6.2.3.4	Subtema 4: Toekomsrol van die forensiese maatskaplike werker	54
7.	GEVOLGTREKKINGS	56
7.1	Die redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie	56
7.2	Formulering van 'n aanmeldingsriglyn vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word	58
7.3	Die rol wat die forensiese maatskaplike werker kan vervul in aanmelding van seksuele misbruik deur die adolescent	59
8.	AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESSENTE WAT AAN SEKSUELE MISBRUIK BLOOTGESTEL WORD	59
9.	AANBEVELINGS TEN OPSIGTE VAN VERDERE NAVORSING	62
10.	SAMEVATTING	64
11.	BIBLIOGRAFIE	65
12.	ADDENDUMS	
	ADDENDUM A	71
	ADDENDUM B	72
	ADDENDUM C	73
	ADDENDUM D	78
	ADDENDUM E	83
	ADDENDUM F	84

INHOUDSOPGawe (VERVOLG)

LYS VAN DIAGRAMME

- Diagram 1: Dienste van 'n maatskaplike werker
Diagram 2: Dienste van 'n forensiese maatskaplike werker

LYS VAN TABELLE

- Tabel 1: Kennisbasis rakende seksuele misbruik
Tabel 2: Weet adolessente wat seksuele misbruik is?
Tabel 3: Weet ouers wat seksuele misbruik van adolessente is?
Tabel 4: Aanmeldingsriglyne
Tabel 5: Dink jy adolessente wat seksueel misbruik word kan 'n slagoffer kan word, omdat hulle nie weet waar om hulp te kry nie?
Tabel 6: Medium vir aanmelding
Tabel 7: Medium vir aanmelding - statistiese betekenisvolle verskille tussen Welkom High en Goudveld Hoërskool
Tabel 8: Massamedia en dienslewering
Tabel 9: Massamedia en dienslewering - statistiese betekenisvolle verskille tussen Welkom High en Goudveld Hoërskool
Tabel 10: Kodering van seksuele misbruik
Tabel 11: Kodering van seksuele misbruik – statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High en Goudveld Hoërskool
Tabel 12: Aanmelding van seksuele misbruik
Tabel 13: Aanmelding by iemand wat adolessente vertrou
Tabel 14: Aanmelding by 'n spesiale plek, nie die polisie nie
Tabel 15: Verdere opmerkings oor seksuele misbruik
Tabel 16: Vertrouensverhouding met ouers
Tabel 17: Temas en subtemas van fokusgroep
Tabel 18: Aanmeldingsriglyne

OPSOMMING

TITEL: AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESSENTE WAT AAN SEKSUELE MISBRIUK BLOOTGESTEL WORD

SLEUTELTERME: *Aanmeldingsriglyne, adolessente, forensiese maatskaplike werk, seksuele misbruik*

Adolessente in Suid Afrika loop 'n hoë risiko om slagoffers van seksuele misbruik te word. Dit blyk egter uit navorsing en die ondervindings van maatskaplike werkers in die praktyk dat baie adolessente huiwerig is om die seksuele misbruik dadelik aan te meld. Dit kan wees omdat daar tans geen erkende en beskikbare riglyne is waarvolgens aanmeldings kan geskied en die nodige hulp gebied kan word nie.

Die doel van die navorsing was om ondersoek in te stel na die redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie, sodat toepaslike aanmeldingsriglyne geformuleer kon word. Dit sou ook bepaal watter rol die forensiese maatskaplike werker kon vervul in adolessente se aanmelding van seksuele misbruik.

Die navorsing het 'n gekombineerde kwantitatiewe en kwalitatiewe benadering gevolg. 220 adolessente van twee hoërskole en ses maatskaplike werkers van Welkom is by die ondersoek betrek. Albei groepe deelnemers het vraelyste voltooi terwyl die maatskaplike werkers ook by 'n fokusgroep betrek is.

Forensiese maatskaplike werk is 'n nuwe spesialisveld in die maatskaplikewerkprofessie. Daar bestaan 'n ernstige wanopvatting oor die rol van 'n forensiese maatskaplike werker nie alleen onder huidige maatskaplike werkers in die praktyk nie, maar ook onder lede van die algemene publiek en adolessente. Die forensiese maatskaplike werker kan 'n belangrike rol speel in die neerlê van aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word.

Dit was vanuit die bevindings duidelik dat adolessente nie seksuele misbruik binne gesins- en familie omstandighede bekend maak nie. Die misbruikte adolessent word 'n slagoffer, aangesien Suid-Afrika nog nie oor 'n duidelike aanmeldingsriglyn vir seksuele misbruik van adolessente beskik nie. Die studie het bevind dat daar inderdaad 'n definitiewe rol en plek vir die forensiese maatskaplike werker in die aanmelding van seksuele misbruik deur adolessente is.

ABSTRACT

TITLE: REPORTING GUIDELINES FOR ADOLESCENTS WHO ARE EXPOSED TO SEXUAL ABUSE

KEY TERMS: Reporting guidelines, adolescents, forensic social work, sexual abuse

South African adolescents are at high risk of becoming victims of sexual abuse. However, research and experience by practising social workers show that adolescents are reluctant to report sexual abuse immediately. This could be due to the lack recognised guidelines available by which to report abuse and receive the necessary help.

The purpose of the research was to investigate the reasons why adolescents fail to report sexual abuse in order to establish relevant guidelines. This would also determine the role of the forensic social worker in the report of sexual abuse by adolescent victims.

The research followed a combined quantitative and qualitative approach. 220 adolescents from two high schools and six Welkom social workers were involved in the investigation. Both groups of participants completed questionnaires while the social workers were also involved in a focus group.

Forensic social workers work is a new field of specialisation in the social work profession. There is a serious misconception about the role of the forensic social worker not only among other practising social workers, but also among the general public and adolescents in specific. The forensic social worker can play an important role in establishing guidelines for the report of sexual abuse by adolescent victims.

The findings clearly showed that adolescents do not report sexual abuse within the family. The abused adolescent becomes a victim as South Africa does not yet have definite guidelines available for the report of sexual abuse. The study found that the forensic social worker has a definite role to play in the report of sexual abuse by adolescents.

VOORSKRIFTE AAN OUTEURS

Carsa is 'n nasionale geakkrediteerde vaktydskrif, wat artikels plaas wat gerig is op professionele persone wat met kinders werk.

Die volgende standarde word gestel vir die publisering van bydraes:

- Artikel mag in Afrikaans of Engels voorgelê word.
- 'n Engelse opsomming van nie meer as 100 woorde moet die artikel vergesel.
- Bydraes word krities deur twee keurders beoordeel, wie se identiteit streng vertroulik is.
- Manuskripte word aan outeurs teruggestuur as ingrypende hersiening vereis word of as die styl nie met die tydskrif se standaard ooreenstem nie.
- Die volle artikel mag nie meer as 8000 woorde (tabelle uitgesluit) oorskry nie.
- 'n Disket met die teks, verkieslik in Windows MS Word moet die hele manuskrip en twee afskrifte van die manuskrip vergesel.
- Manuskripte moet in 12 pt "Times New Roman" dubbelspasiëring, slegs op een kant van 'n A4-bladsy getik word.
- Indien moontlik moet die manuskrip per e-pos aan sapsac@cybertrade.co.za versend word.
- Verwysings moet volgens die Harvard-stelsel geskied.
- Verwysings in teks:
 - As woordelikse sitate, feite, of argument uit ander bronne aangehaal word, moet die van(ne) van die outeur(s), jaar van publikasie en bladsynommer(s) tussen hakkies in die teks verskyn, bv "... (Outeur, 1999:10) OF "Aldus outeur (1999:10)".
- Bronverwysings:
 - Bronne moet alfabeties volgens vanne van die outeurs aan die einde van die manuskrip onder die opskef "Bibliografie" verskyn.

VOORWOORD

Hierdie manuskrip word in artikelformaat voorgelê in ooreenstemming met Reëls A.11.5.3 en A.11.5.4 soos vervat in die Jaarboek van die Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus, 2008). In die formulering van die artikel is daar primêr van die inhoudsvereistes van die vaktydskrif CARSA, vir professionele persone wat met kinders werk, as basis gebruik gemaak. (Kyk p x).

Toestemming is deur die mede-outeur verleen dat Marthie van der Schyff die ingeslotte manuskrip mag indien vir die doeleindes van die graad MA (Maatskaplike Werk) (Forensies).

Die artikel is lank, omdat dit omvattende navorsing bevat en die navorser nie graag belangrike bevindinge wou uitlaat nie.

Die artikel tel 75% van die navorsingmodule. Die globale punt vir die MA-kursus word volgens die volgende gewigte bereken:

Maatskaplikewerknavorsing: Teorie en Praktyk – 50%

Gewig van gemiddelde van die res van die modules – 50%

AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESCENTE WAT AAN SEKSUELE MISBRIUK BLOOTGESTEL WORD

Marthie van der Schyff, Meestersgraadstudent aan die Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus) werksaam as kantoorhoof en maatskaplike werker te Child Welfare, SA, Welkom.

Dr Corinne Strydom, Dosent by die Vakgroep Maatskaplike Werk, Noordwes-Universiteit, Potchefstroomkampus.

1. INLEIDING

As maatskaplike werker in die praktyk, is dit die navorser se ervaring dat kinders wat seksueel misbruik word dit nie aanmeld nie en as gevolg daarvan baie jare lank die slagoffers daarvan bly. Uit die navorser se ervaringsveld wil dit voorkom asof adolesente nie weet hoe hulle te werk moet gaan om die seksuele misbruik aan te meld, of waar hulle die nodige professionele hulp en ondersteuning kan ontvang nie.

Hierdie artikel fokus primêr op adolesente wat aan seksuele misbruik blootgestel is. Daar sal spesifiek gekyk word na waarom adolesente nie seksuele misbruik aanmeld nie, asook na watter aanmeldingsriglyne vir adolesente geformuleer kan word. Laastens sal daar gefokus word op die rol van die forensiese maatskaplike werker (hierna, FMW) in die aanmeldingsproses.

2. PROBLEEMSTELLING

Bukau (2003:501) meld dat seksuele misbruik van kinders 'n ernstige en wydverspreide internasionale probleem is. Anon (2002:1) haal statistiek aan waarvolgens daar, na beraming, een, uit elke vier tot vyf dogters, en een, uit elke sewe tot tien seuns in Amerika onder die ouderdom van agtien seksueel misbruik word. Bolen (2001:67) beraam dat daar in 1993 in Amerika 300 200

kinders seksueel misbruik is, met 'n voorkoms van 4,5 kinders per 1000 kinders van die bevolking.

Betroubare statistieke oor die voorkoms van seksuele misbruik onder kinders in Suid-Afrika is moeilik verkrybaar, maar daar word na beraming 500 000 kinders elke jaar seksueel misbruik (Salzwedel, 2006:22). Dieselfde artikel verwys na skattings van Child Line South Africa, waarvolgens 33% van alle meisies en 16% van alle seuns in Suid-Afrika seksueel misbruik word, voor die ouderdom van 18 jaar. POWA (People opposed to women abuse) beraam dat een uit vier meisies (25%) en een uit vyf seuns (20%) seksueel misbruik word, voor die ouderdom van 16 jaar. Meel (2008:69 & 69a) het uit 'n studie op 2378 slagoffers van seksuele aanranding in die Mthatha-distrik in Suid-Afrika, wat oor 'n tydperk van ses jaar onderneem is, die volgende bevindinge gemaak:

- dat daar 'n jaarlikse toename van 10% in seksuele aanrandings op vroue was;
- dat 70,9% van kinders wat seksueel misbruik is, onder die ouderdom van 20 jaar, 46,3% jonger as 16 jaar en 22,9% jonger as 11 jaar was;
- dat kinders vyf jaar en jonger 9,4% van die slagoffergetal uitgemaak het.

Laasgenoemde outeur sê voorts dat adolessentedogters tussen die ouderdomme van 12 tot 17 jaar in Suid-Afrika spesifiek 'n hoë risiko loop om slagoffers van seksuele aanranding te word.

Die ware voorkoms van seksuele misbruik onder kinders in Suid-Afrika is onbekend, omdat nie alle gevalle aangemeld word nie (Salzwedel, 2006:22; Smit, A.H. 2007:2). 'n Studie wat Mendoza (1989:4) in Arizona gedoen het, het aangetoon dat na beraming nege uit tien sake van seksuele misbruik onder kinders nie aangemeld word nie. Finkelhor, Wolak en Berliner (2001:17-30) verwys na die "two-stage model of crime reporting": in die eerste fase besef betrokkenes dat daar 'n probleem bestaan, maar onderdruk die wete daarvan; in die tweede fase onderdruk betrokkenes die probleem al besef hulle dat daar een is, en meld dit dus nie aan nie. Voorts is gevind dat die tradisionele gesins- en familie-omstandighede meestal nie bevorderlik is vir die aanmelding van

seksuele misbruik nie (Jensen, Gulbrandsen, Mossige, Reichelt & Tjersland, 2005:1408-1409).

Aangesien die studie primêr op die adolescent se aanmelding van seksuele misbruik fokus, word daar voorts in fyner besonderhede gekyk na wat onder die term “adolescent” verstaan word. Volgens Anon (2008:7) is die aanvangsouderdom van adolescensie tussen 11 en 13 jaar, terwyl dit tussen die ouerdomme 17 en 21 jaar tot ‘n end loop. Dieselfde outeur sonder enkele eienskappe uit waaraan die adolescent gekenmerk word, naamlik: die adolescent beskik oor die vermoë om abstrak te kan dink; hy/sy kan dus inligting wat die produk van sy denke is verbaal weergee; gedurende die adolescensejare dink die kind nie net oor dit wat werklik is (die hier en die nou) nie, maar ook oor dit wat moontlik kan wees; die adolescent ontwikkel die vermoë om al die faktore in ‘n situasie of al die moontlike oplossings vir ‘n probleem te oorweeg en die adolescent beskik oor die vermoë om gegewens te ondersoek en ‘n aantal hipoteses te formuleer ten opsigte van moontlike oplossings.

Saunders en Goddard (2002:1-19) het ‘n studie onderneem rakende die fasilitering van gemeenskappe en die rol wat die massamedia kan speel ten opsigte van voorkomende maatreëls rakende die mishandeling van kinders. Hulle het bevind dat die massamedia oor die vermoë beskik om die leserspubliek met prente en boodskappe te konfronteer waaraan hulle andersins nooit blootgestel sou wees nie.

Volgens Staller en Nelson-Gardell (2005:1430) moet ‘n riglyn vir aanmelding dringend geformuleer word wat beide die kind as slagoffer en die volwassene wat deur die aanmelding geraak word, se reaksies in ag neem. In Suid-Afrika is die tyd inderdaad ryp om vir die adolescent wat aan seksuele misbruik blootgestel word, ‘n platform te skep en riglyne te gee om seksuele misbruik makliker aan te meld.

Die FMW speel 'n belangrike rol in die neerlê van aanmeldingsriglyne. In Suid-Afrika is forensiese maatskaplike werk 'n nuwe spesialisgebied in die maatskaplikewerkprofessie. Daar bestaan nie alleen 'n ernstige wanopvatting oor die rol van 'n FMW onder huidige maatskaplike workers in die praktyk nie, maar veral ook onder lede van die algemene publiek en selfs meer onder adolessente.

Die studie fokus spesifiek op die rol wat die FMW kan speel om aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word, te ontwikkel. Barker en Branson (1993:8-9) verwys in die verband onder ander na die volgende funksies van die FMW:

- Tree as deskundige getuie in die hof op;
- Doen sistematiese assesserings van individue, sodat dié inligting in die hof as 'n bewys gebruik kan word;
- Ondersoek sake waar 'n beweerde kriminele oortreding begaan is, met die doel om die bevindings aan die hof as verdediging of aan ander gesaghebbende instansies voor te lê;
- Maak aanbevelings aan die hof rakende die vonnis of rehabilitasie van 'n oortreder;
- Tree as tussenganger op om konflik op te los;
- Om getuienis af te lê oor professionele standarde in forensiese maatskaplike werk in gevalle waar daar moontlik 'n misstap deur 'n ander FMW begaan is.

Uit bogenoemde ontstaan die volgende navorsingvrae:

- Waarom meld adolessente nie seksuele misbruik aan nie?
- Watter aanmeldingsriglyne kan vir die adolescent geformuleer word?
- Watter rol kan die FMW met betrekking tot aanmelding vervul?

3. DOELSTELLING EN DOELWITTE

Om deur middel van ‘n literatuurstudie en empiriese ondersoek riglyne te formuleer waarvolgens adolessente seksuele misbruik kan aanmeld en gevoglik toegang kan verkry tot die dienste van forensiese maatskaplike werkers.

3.1 Doelwitte

Die literatuurstudie en empiriese ondersoek fokus op die volgende doelwitte:

- Om ondersoek in te stel na die redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie;
- Om ondersoek in te stel na die formulering van aanmeldingsriglyne vir die adolessent wat aan seksuele misbruik blootgestel word; en
- Om ondersoek in te stel na die rol wat die FMW kan vervul in hierdie aanmeldingsproses.

4. SENTRAAL TEORETIESE STELLING

Adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word, weet nie waar om dit aan te meld nie. ‘n FMW speel ‘n belangrike rol in die formulering van aanmeldingsriglyne.

5. ONDERSOEKMETODE

5.1 Literatuurstudie

Strydom (1999:163) is van mening dat die studie van bestaande literatuur oor vorige navorsing op die betrokke terrein daartoe mee help “... om die onderwerp skerper omlyn te kry”. Die navorsing kon heelwat literatuur oor die onderwerp opspoor, maar die oorgrote meerderheid literatuur is gebaseer op studies wat elders uitgevoer is, nie in die Suid-Afrikaanse konteks nie. Collings, Griffiths en

Kumalo (2005:274) beweer dat, ten spyte van die groot hoeveelheid literatuur wat oor seksuele misbruik beskikbaar is, daar tans 'n behoefte bestaan om meer te wete te kom oor die omstandighede waaronder kinders seksuele misbruik aanmeld.

Die Ferdinand Postma Biblioteek op die Potchefstroomkampus van die Noordwes-Universiteit is as hoofbron gebruik om relevante literatuur te bekom. 'n Verskeidenheid databases is geraadpleeg, naamlik EBSCO HOST WEB, Pro Quest, SA Publications, Social Work Abstracts, Repertorium van Suid-Afrikaanse tydskrifartikels en SABINET.

5.2 Empiriese ondersoek

5.2.1 Die navorsingsontwerp

Die navorsingsontwerp was hoofsaaklik verkennend. Hierdie ontwerp word volgens Fouché en De Vos (2005:106), Mitchell en Jolley (2001:3) en Rubin en Babbie (2005:123-124) gebruik wanneer daar min inligting oor 'n onderwerp bestaan. Die benadering vir die navorsing was kwantitatief en kwalitatief van aard. De Vos (2005:357) meen dat die gekombineerde-metode-benadering ter sprake kom wanneer verskillende procedures gebruik word om beide kwantitatiewe en kwalitatiewe data te bekom. In hierdie geval het die navorsing van die vraelys- en fokusgroep prosedure gebruik gemaak. Die voordeel van die kombinasie van metodes is dat dit meer diepte, geldigheid en akkuraatheid aan die ondersoek verleen. Creswell (2003:210) voeg die volgende by: "...it expands an understanding from one method to another, converging or confirming findings from different data sources".

5.2.2 Deelnemers

Adolescente is as deelnemers vir die ondersoek gekies, omdat die navorsing van mening is dat adolescense reeds oor die nodige kognitiewe vermoëns en kennis

rakende die wese van seksuele misbruik behoort te beskik. Die navorser het van die doelgerigte steekproef (Strydom, 2005a:201-203) gebruik gemaak om twee hoërskole in Welkom te identifiseer. Welkom High, wat meestal uit swart leerlinge bestaan en Goudveld Hoërskool, wat meestal uit wit leerlinge bestaan, is geïdentifiseer, omdat hulle die naaste en maklikste beskikbaar was. Graad 10-leerlinge is gekies omdat die navorser hulle as verteenwoordigend van adolessente beskou. Al die graad 10's van beide skole was die universum.

200 leerders van Welkom High en 160 leerders van Goudveld Hoërskool moes toestemmingsbrieve aan hulle ouers gee. 111 toestemmingsbrieve is van Welkom High se ouers terugontvang, terwyl 109 van Goudveld Hoërskool se leerders die toestemmingsbrieve teruggebring het. Dus is 220 graad 10 leerlinge uit 'n moontlike 360 leerlinge by die ondersoek betrek.

Die tweede groep deelnemers was maatskaplike werkers wat antwoordre uit hulle ervaringsveld kon verstrek. Die universum was al die maatskaplike werkers in Welkom. Die doelgerigte steekproef is gebruik om ses maatskaplike werkers te identifiseer (Strydom, 2005a:201-203). Hierdie maatskaplike werkers het met kinders te make wat seksueel misbruik is. Hulle is gekies omdat hulle die naaste en maklikste beskikbaar was. Die navorser beskou die maatskaplike werkers as verteenwoordigend van die universum.

5.2.3 Meetinstrumente

Die adolessente het 'n selfopgestelde vraelys voltooi. Vrae in die vraelys het die volgende ingesluit: "ja/neen" vrae; vrae waarin deelnemers 'n keuse moes uitoefen deur "ja/onseker/neen" te merk; 'n vraag waarin deelnemers in numeriese volgorde van belangrikheid hul keuse kon aandui en sewe oop-einde vrae waarin deelnemers kwalitatief kon beskryf hoe hulle voel. Die navorser was teenwoordig met die voltooiing van die vraelyste in groepverband. Die navorser was onmiddelik beskikbaar om vrae te beantwoord en het kontakbesonderhede beskikbaar gestel (Delport, 2005:169).

Die fokusgroep is as meetinstrument vir maatskaplike werkers in die praktyk gebruik. Greeff (2005:300) is van mening dat fokusgroepe onder ander as aanvullende studiemetode aangewend kan word om navorsingsdata te bekom. Die oogmerk van die fokusgroepbespreking was om te bepaal wat die kennisbasis van die maatskaplike werkers rakende forensiese maatskaplike werk is, en om te help met die formulering van aanmeldingsriglyne vir adolessente wat seksueel misbruik word. Weyers (2008:124) wys daarop dat die fokusgroep benut kan word om tot aksie oor te gaan.

Alvorens daar met die fokusgroepbespreking begin is, het die deelnemers 'n gedeelte van die vraelys (afdeling 1 tot afdeling 4 vraag 2) voltooi ooreenstemmend met vraelyste wat die adolessente voltooi het. Triangulering is 'n betroubare metode omdat dit 'n bepaalde saak vanuit verskillende standpunte benader en nie net vanuit een nie (Neuman, 2003:139).

Agtergrondgegewens rakende die studie is met fokusgroeplede bespreek. Die navorsing se voorafbeplanning het 'n meervoudige feitelike benadering en weldeurdagte vrae verseker, en die omgewing en atmosfeer waarin deelnemers gepraat het, het hulle gehelp om op die onderwerp te fokus (Greeff, 2005:303).

5.2.4 Procedures

Die selfopgestelde vraelys is deur die Statistiese Konsultasiediens op die Potchefstroomkampus van die Noordwes-Universiteit nagegaan vir betrouwbaarheid en geldigheid. Die vraelys is in Afrikaans en Engels opgestel. (Kyk Addendum A en B).

Die navorsing het telefonies kontak gemaak met die hoofde van die twee hoërskole om die navorsing te verduidelik en die nodige toestemming te bekom, ten einde graad 10's van die skole by die ondersoek te kon betrek.

Die selfopgestelde toestemmingsbriewe is aan die leerlinge uitgedeel. (Kyk Addendum C en D). Nadat die ouers die leerders se toestemmingsbriewe terug

gestuur het skool toe is 'n datum en tyd vir die voltooiing van die vraelyste bepaal. Die navorser het die doel van die studie aan die leerlinge verduidelik. Vanuit 'n praktiese oogpunt het die navorser en die onderwyser vooraf ooreen gekom dat alle graad 10 leerders van 'n skool die vraelyste sou voltooi en nie net die leerders wat hulle toestemmingsbrieve terug bring het nie. Die besluit is geneem aangesien leerders die vraelyste gedurende skooltyd in die Lewensoriëntering periode sou voltooi. Leerders wie se ouers toestemmingsbrieve voltooi het, het 'n vraelys met 'n rooi kol ontvang, terwyl die ander leerders se vraelyste skoon was. Laasgenoemde maatreël is aan die leerders verduidelik. Die navorser het slegs die data gebruik wat uit die gemerkte vraelyste bekom is.

Een fokusgroepbespreking is met die maatskaplike werkers gehou. Die bespreking het ongeveer twee ure geduur. Die navorser het 'n maand voor die besprekingsdatum met die maatskaplike werkers geskakel om seker te maak dat almal beskikbaar sou wees. Die navorser het die doel en prosedure van die studie aan die maatskaplike werkers verduidelik. Die deelnemers het ook toestemmingsbrieve onderteken. (Kyk Addendum E). 11 oop vrae is bespreek. (Kyk Addendum F).

Twee bandopnames is gebruik om die bespreking op te neem. Die navorser het van 'n assistent gebruik gemaak om veldnotas te neem. Die notas het die volgende ingesluit: volgorde waarin deelnemers gesit het, die volgorde waarin deelnemers gepraat het, verbale en nie-verbale gedrag wat waargeneem is, oogkontak en houding tussen groeplede, die identifisering van temas, die uitlig van hoogtepunte en verwysings na groepsdinamika (Greeff, 2005:311).

5.2.5 Etiese aspekte ter sprake

Dit is belangrik dat die korrekte etiese riglyne in 'n navorsingondersoek gevolg word. Etiese riglyne verseker dat die studie aan 'n sekere standaard voldoen en dat die navorser prinsipeel eties korrek optree (Strydom, 2005b:57).

Die verskillende etiese sake waaraan in die studie aandag gegee is:

- Deelnemers het alle tersaaklike inligting rakende die fokusgroep betyds bekom, is ingelig oor wat die doel van die studie, asook watter terugvoer hulle na afloop van die groep sou ontvang (Babbie, 2001:475).
- Indien 'n deelnemer om die een of ander rede wou ontrek, sou dit enige tyd toegestaan word sonder dat hy/sy gepenaliseer word. Die nodige morele ondersteuning sou gegee word (Greeff, 2005:305).
- Ingeligte toestemming is van deelnemers verkry (Strydom, 2005b:59).
- Deelnemers se anonimititeit is verseker (Strydom, 2005b:61).
- Die navorser het oor die nodige ondervinding asook agtergrondkennis beskik om prosesse in die fokusgroep met gemak te kon uitvoer (Greeff, 2005:306).
- Die navorser het van 'n assistent gebruik maak om seker te maak dat alles reg verloop (Greeff, 2005:307).
- Indien die deelnemers enige vrae oor die vraelyste of groepbespreking gehad het, was die navorser bereid om dit te beantwoord (Babbie, 2001:475).

Die nodige toestemming is van die Etiekkomitee van die Noordwes-Universiteit, Potchefstroomkampus, verkry. Die projeknommer is NWU-00027-09-S1.

5.2.6 Dataverwerking

Die kwantitatiewe data uit die vraelyste is deur die Statistiese Konsultasiedienste van die Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus) geanaliseer met behulp van STATISTICA, StatSoft, Inc. (2007).

Die statisties betekenisvolle verskille tussen die frekwensieverdelings van die verskillende kultuurgroepe uit die twee skole word volgens Ellis en Steyn (2003:51-53) met behulp van Chi-kwadraattoetse en effekgroottes vir tweerigtingfrekwensietafelbele bepaal. Statistiese betekenisvolheid word op 'n 5%-betekeenispeil getoets, terwyl effekgroottes van 0.3 en meer 'n aanduiding is

van verskille tussen die twee skole wat met die blote oog waargeneem kan word.

By die t-toetsstatistiek vir die verskil in gemiddelde rangordes van voorkeuraanmeldingsprosedures, word die gestandaardiseerde verskil in gemiddeldes as effekgrootte gebruik. Die riglynwaarde bepaal dat effekgroottes van 0.5 of groter beduidend genoeg is om met die blote oog waargeneem te word, terwyl waardes van 0.8 en groter as prakties betekenisvol beskou kan word (Cohen, 1988:20).

Die kwalitatiewe data van die fokusgroep is deur die navorsers georden, geklassifiseer en geanalyseer. Temas en subtemas is ook geïdentifiseer (Creswell, 2003:153-155). Daar is van die deduktiewe en induktiewe beredenering gebruik gemaak om vanaf teorie na hipoteses en 'n plan van intervensie te beweeg (Monette, Sullivan en De Jong, 2005:34).

6. RESULTATE

Die resultate wat vanuit die vraelyste en die fokusgroep bekom is, word vervolgens bespreek.

6.1 Vraelyste

6.1.1 Inleiding

Met die voorundersoek het dit onder die navorser se aandag gekom dat die deelnemers nie bekend is met die term “adolescent” nie. Aangesien die vraelys daarop gemik was om aanmeldingsriglyne vir die seksueelmisbruikte adolescent te formuleer is daar voor die voltooiing van die vraelys aan die deelnemers verduidelik wat die term “adolescent” beteken. Vir vraelysdoeleindes is daar na “kinders” verwys, bloot omdat kinders die begrip “kinders” beter verstaan as adolesente. Dit is egter wel adolesente wat die vraelys voltooi het.

6.1.2 Studiepopulasie

Data wat vanuit die 220 (N=220) vraelyste aan adolesente en ses maatskaplike werkers bekom is, word in die afdeling bespreek. Literatuurkontrole word ook aangedui.

6.1.3 Geslag van deelnemers

Adolescente: Die meerderheid deelnemers, naamlik 127 (58%) was vroulik, terwyl 93 (42%) deelnemers manlik was. Daar was dus nie ‘n groot verskil tussen die aantal manlike en vroulike deelnemers nie.

Maatskaplike Werkers: Ses vroulike maatskaplike werkers het as deelnemers opgetree. Die ses maatskaplike werkers, wat dienste op verskillende terreine lewer, is vooraf deur die navorser geïdentifiseer en geselekteer. Hulle was:

- ‘n Kanalisasiebeampte, werkzaam by die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling, Welkom;
- ‘n Proefbeampte, werkzaam by die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling, Welkom;
- ‘n Terapeutiese maatskaplike werker van FAMSA, Welkom;
- ‘n Privaat maatskaplike werker, van Odendaalsrus wat ook in Welkom diens lewer;
- ‘n Sosiopedagoog van die Opvoedkundige Hulpsentrum, Welkom;
- ‘n Statutêre maatskaplike werker van Child Welfare, SA, Goldfields, Welkom.

6.1.4 Huistaal van deelnemers

Adolessente: 108 (48%) deelnemers se huistaal was Afrikaans, 106 (48%) deelnemers se huistaal was Sotho en ses (3%) deelnemers se huistaal was Engels.

Maatskaplike Werkers: Al ses maatskaplike werkers wat aan die studie deelgeneem het, se huistaal was Afrikaans.

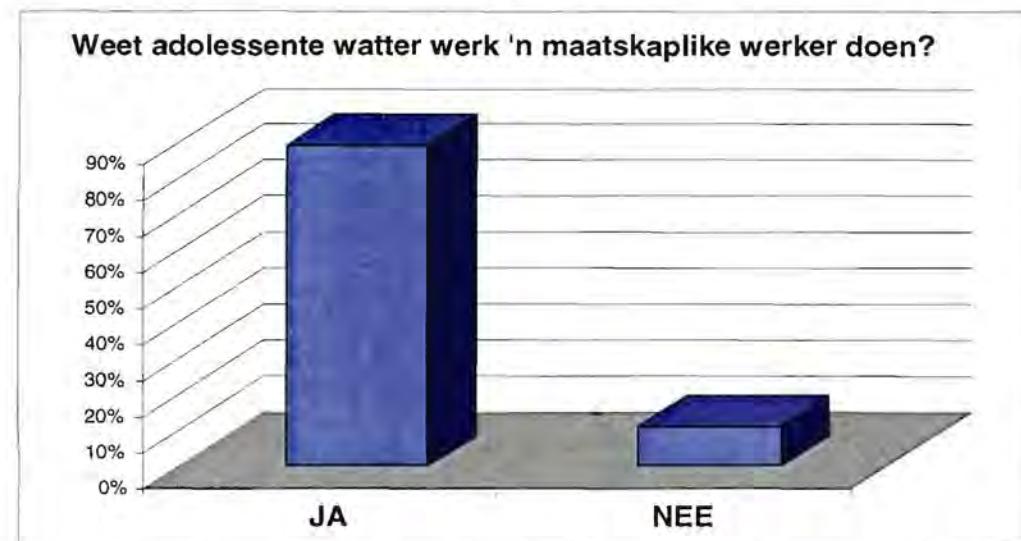
6.1.5 Etniese groepe van deelnemers

Adolessente: Uit die 220 deelnemers was 110 (50%) deelnemers swart, 91 (41%) wit en 19 (9%) bruin. Een hoërskool se leerders is oorwegend wit en die ander hoërskool se leerders is swart.

Maatskaplike Werkers: Al ses maatskaplike werkers is wit.

6.1.6 Deelnemers se kennis rakende 'n maatskaplike werker

Diagram 1: Dienste van 'n maatskaplike werker

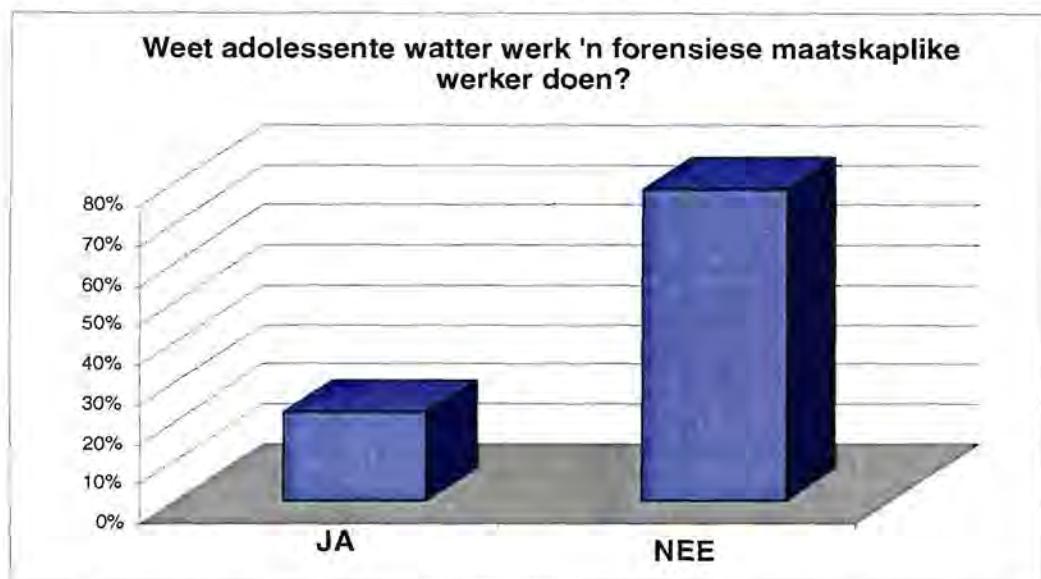

Adolessente: Uit diagram 1 is 196 (89%) deelnemers van mening hulle weet watter werk 'n maatskaplike werker doen, terwyl 24 (11%) nie geweet het nie. Maatskaplike werk word al vanaf 1917 beoefen. Deesdae geniet dienslewering aan kinders hoë prioriteit en is die fokus op die beskerming van die kind. Laasgenoemde is die rede waarom adolessente weet watter werk 'n maatskaplike werker doen (Verster, 2005:64).

Maatskaplike Werkers: Slegs een maatskaplike werker het aangedui dat adolessente weet watter werk 'n maatskaplike werker doen, terwyl die ander vyf aangedui het dat adolessente nie weet nie.

6.1.7 Deelnemers se kennis rakende 'n FMW

Diagram 2: Dienste van 'n forensiese maatskaplike werker

Adolessente: Diagram 2 toon dat 48 (22%) deelnemers geweet het watter werk 'n FMW doen, terwyl 172 (78%) deelnemers nie geweet het nie. Smit, S. (2007:18) het bevind dat "maatskaplike werkers nog onseker is wat die funksie van die forensiese maatskaplike werker behoort te wees." Indien beampies in die praktyk onseker is oor die status van die FMW, hoeveel te meer nie adolessente nie?

Maatskaplike Werkers: Al ses maatskaplike werkers het aangedui dat adolessente nie weet watter werk 'n FMW doen nie.

6.1.8 Deelnemers se kennisisbasis rakende seksuele misbruik

Die navorsers is van opinie dat adolessente se kennisisbasis rakende seksuele misbruik 'n invloed het op die aanmeldingsproses. Deelnemers se kennisisbasis rakende seksuele misbruik is met 14 skedulevrae getoets.

Die adolessente se data word as frekwensies, sowel as persentasies aangedui, terwyl daar in die geval van die ses maatskaplike werkers daar net na frekwensies verwys word. Die rede vir laasgenoemde is dat persentasies in hierdie geval wanindrukke sou kon skep (Huff, 1975:38).

Tabel 1: Kennisbasis rakende seksuele misbruik

VRAE	ADOLESCENTE								MAATSKAPLIKE WERKERS		
	Ja		Onseker		Nee		N	%	Frekwensies		
	f	%	f	%	f	%			Ja	Onseker	Nee
"DINK JY DAT ADOLESCENTE ..."											
1. Weet wat seksuele misbruik is?	159	72.27	43	19.54	16	7.27	218	99.09	4	0	2
2. Aan seksuele misbruik blootgestel word?	181	82.27	30	13.63	8	3.63	219	99.54	6	0	0
3. Dink seksuele misbruik neem toe?	181	82.27	34	15.45	4	1.81	219	99.54	6	0	0
4. Wat seksueel misbruik word, eerder sal stilby as om daaroor te praat?	158	71.81	36	16.36	26	11.81	220	100	6	0	0
5. Se ouers weet wat seksuele misbruik is?	153	69.54	56	25.45	11	5.00	220	100	4	1	1
6. Se ouers genoeg met hulle oor seksuele misbruik praat?	17	7.72	43	19.54	160	72.72	220	100	0	0	6
7. Nie besef hulle word misbruik nie?	90	40.90	79	35.90	51	23.18	220	100	3	0	3
8. Glo dat dit wat met hulle gebeur 'n "geheim" is?	146	66.36	49	22.27	25	11.36	220	100	6	0	0
9. Glo dat dit deel van die grootword proses is?	53	24.09	66	30.00	101	45.90	220	100	1	1	4
10. Bang is dat niemand hulle sal glo as hulle die misbruik bekend maak nie?	178	80.90	30	13.63	12	5.45	220	100	6	0	0
11. Bang is om hof toe te gaan?	175	79.54	31	14.09	12	5.45	219	99.54	6	0	0
12. Besef watter gevolge misbruik het?	52	23.63	68	30.90	100	45.45	220	100	0	0	6
13. Bang is die oortreder word nie skuldig bevind nie?	168	76.36	45	20.45	7	3.18	220	100	5	1	0
14. Nie die nodige hulp kry wat hulle verdien nie?	139	63.18	52	23.63	29	13.18	220	100	6	0	0

Adolessente: Uit Tabel 1 blyk die volgende:

Dit wil voorkom asof adolessente oor 'n redelike goeie kennisbasis rakende seksuele misbruik beskik, want:

- 159 (72%) deelnemers het aangedui dat adolessente weet wat seksuele misbruik is;
- 181 (82%) deelnemers was van mening dat adolessente aan seksuele misbruik blootgestel word;
- 181 (82%) deelnemers was van mening dat seksuele misbruik toeneem.

'n Groot persentasie adolessente sal moontlik nie seksuele misbruik bekend maak nie, want:

- 158 (72%) deelnemers dink dat adolessente wat seksueel misbruik word, eerder sal stilbly as om daaroor te praat.

Wat adolessente se ouers aanbetrif het:

- 153 (70%) deelnemers aangedui dat ouers weet wat seksuele misbruik is;
- 160 (73%) deelnemers aangedui dat ouers nie genoeg met kinders oor seksuele misbruik praat nie.

Adolessente se response op vrae 7-14, wat verband hou met die moontlike redes waarom adolessente seksuele misbruik nie bekend sal maak nie, het op die volgende gedui:

- 90 (41%) deelnemers het gedink dat adolessente nie besef hulle word misbruik nie, terwyl 79 (36%) deelnemers onseker was of adolessente besef hulle word misbruik en 51 (23%) deelnemers gedink het dat adolessente wel besef hulle word misbruik.
- 146 (66%) deelnemers was van mening dat adolessente glo dat dit wat met hulle gebeur 'n "geheim" is.
- 101 (46%) deelnemers het gedink dat adolessente wat seksueel misbruik word, nie glo dat dit deel van die grootword proses is nie, terwyl 66 (30%) deelnemers hieroor onseker was en 53 (24%) deelnemers gedink het dat adolessente wat seksueel misbruik word, wel glo dat dit deel van die grootword proses is.
- 178 (81%) deelnemers het aangedui dat adolessente bang is niemand sal hulle glo as hulle die misbruik bekend maak nie.

- 175 (80%) deelnemers het aangedui dat adolessente wat seksueel misbruik word, bang is om hof toe te gaan.
- 100 (45%) deelnemers het gedink dat adolessente wat misbruik word, nie besef watter gevolge die gedrag het nie, terwyl 68 (31%) hieroor onseker was en 52 (24%) deelnemers gedink het dat misbruikte adolessente wel besef watter gevolge die gedrag het.
- 168 (76%) deelnemers het gesê dat adolessente bang is die oortreder word nie skuldig bevind nie.
- 139 (63%) deelnemers was van opinie dat adolessente wat seksueel misbruik word, nie die nodige hulp kry wat hulle verdien nie.

Maatskaplike Werkers: Met die uitsondering van vraag 7 is die maatskaplike werkers en adolessente se hoogste frekwensiedistribusie per vraag dieselfde. In vraag 7 het ewe veel maatskaplike werkers “ja” en “nee” geantwoord, terwyl 90 (41%) adolessente “ja” geantwoord het, 79 (36%) “onseker” was en 51 (23%) “nee” geantwoord het. Nie die adolessente of die maatskaplike werkers se antwoorde toon met sekerheid aan of adolessente wat seksueel misbruik word, besef hulle word misbruik nie.

Finkelhor, *et al.* (2001:17-30) se model ondersteun die deelnemers se antwoorde. Hulle meld dat dit uit die eerste stadium van die “two-stage model of crime reporting”, naamlik die “Problem Recognition Stage”, blyk dat talle kinders nie die seksuele misbruik aanmeld nie, bloot omdat hulle nie besef dat hulle misbruik word nie. Die kind aanvaar dat dit “hulle geheim” is dat dit deel uitmaak van die opvoedingsproses of dat dit normale gedrag van ’n ouer is. Die tweede fase van hierdie model is die “Consideration Stage”. Die volgende faktore word tydens die fase oorweeg: bestaan die moontlikheid dat die oortreder skuldig bevind sal word? Sal die slagoffer die nodige professionele hulp en beskerming ontvang? Gaan die kind as slagoffer verder deur die oortreder of kriminele hof aan viktimisering blootgestel word? Is dit nie maar beter om stil te bly en verdere trauma te vermy nie? Die slagoffers besluit

dikwels dat dit beter is om stil te bly, omdat hulle vrees dat die oortreder nie skuldig bevind sal word nie.

Statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Slegs twee vrae in hierdie afdeling toon statisties en prakties betekenisvolle verskille aan. Die vrae word in Tabel 1 met aangedui en word vervolgens bespreek:

Tabel 2: Vraag 1 – Weet adolessente wat seksuele misbruik is?

Skool	Ja		Onseker		Nee	
	N	%	N	%	N	%
Welkom High	67	60.9	32	29.1	11	10.1
Goudveld Hoërskool	92	85.2	11	10.2	5	4.6

Die sigbare verskil is in die 92 (85%) deelnemers van Goudveld Hoërskool wat “ja” geantwoord het, en net 11 (10%) “onseker”, teenoor Welkom High waar 67 (61%) deelnemers “ja” geantwoord het en 32 (29%) deelnemers “onseker”. Die effekgrootte is 0.27 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0003%. Die studie toon dat meer wit as swart deelnemers dink dat adolessente weet wat seksuele misbruik is.

Tabel 3: Vraag 5 – Weet ouers wat seksuele misbruik van adolessente is?

Skool	Ja		Onseker		Nee	
	N	%	N	%	N	%
Welkom High	64	57.7	39	35.1	8	7.2
Goudveld Hoërskool	89	81.7	17	15.6	92	2.8

Die sigbare verskil is in die 89 (82%) deelnemers van Goudveld Hoërskool wat “ja” geantwoord het en net 17 (16%) “onseker”, teenoor 64 (58%) deelnemers van Welkom High wat “ja” geantwoord het en 39 (35%) deelnemers wat “onseker” was. Die effekgrootte is 0.26 en die p-waarde van die Chi-

kwadraattoets=.0006%. Die studie toon dat meer wit as swart deelnemers dink dat ouers weet wat seksuele misbruik van adolessente is.

6.1.9 Aanmeldingsriglyne

In hierdie afdeling is daar gepoog om 'n idee te kry van hoe adolessente daaroor voel om seksuele misbruik aan te meld. Deelnemers se belewing rakende die huidige aanmeldingsproses is met die volgende 9 skedule vrae getoets.

Tabel 4: Aanmeldingsriglyne

		A D O L E S S E N T E						M A A T S K A P L I K E W E R K E R S				
VRAE		Ja		Onseker		Nee		N	%	Frekwensies		
"DINK JY ADOLESCENTE WAT SEKSUEEL MISBRIUK WORD..."		f	%	f	%	f	%			Ja	Onseker	Nee
1.	Weet waar om seksuele misbruik aan te meld?	85	38.63	44	20.00	91	41.36	220	100	1	0	5
2.	Verkies om dit nie aan te meld nie?	136	61.81	53	24.09	31	14.09	220	100	4	0	2
3.	Moet bewus gemaak word waar hulle hulp kan kry?	201	91.36	15	6.81	4	1.81	220	100	6	0	0
4.	Meld dit nie aan nie, want dit wat met hulle gebeur is lekker?	23	10.45	58	26.36	139	63.18	220	100	1	0	5
5.	Bang is vir hulle ouers se reaksie as hulle die seksuele misbruik sou aanmeld?	182	82.72	27	12.27	11	5.00	220	100	6	0	0
6.	Dit moeilik vind om dit aan ander gesinslede bekend te maak?	194	88.18	21	9.54	5	2.27	220	100	6	0	0
7.	Kan 'n slagoffer word, omdat hulle nie weet waar om hulp te kry nie?	161	73.18	41	18.63	18	8.18	220	100	6	0	0
8.	Moet oor 'n aanmeldingsriglyn beskik om die misbruik te kan aanmeld en hulp te kry?	166	75.45	48	21.81	6	2.72	220	100	6	0	0
9.	Moet meer van massamedia gebruik maak om aan te meld en hulp te kry?	173	78.63	27	12.27	20	9.09	220	100	5	0	1

Adolessente: Uit tabel 4 blyk die volgende:

- 91 (41%) deelnemers het gedink adolessente wat seksueel misbruik word, weet nie waar om seksuele misbruik aan te meld nie, terwyl 85 (39%) deelnemers gedink het dat die adolessente wel weet. 44 (20%) deelnemers was onseker of adolessente wat seksueel misbruik word, weet waar om dit aan te meld.
- 136 (62%) deelnemers was van mening dat adolessente wat seksueel misbruik word, verkies om dit nie aan te meld nie.
- 201 (91%) deelnemers het aangedui dat adolessente wat seksueel misbruik word, meer bewus gemaak moet word van waar hulle hulp kan kry.
- 139 (63%) deelnemers het “nee” geantwoord op die vraag of hulle dink dat adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie, omdat dit wat met hulle gebeur vir hulle “lekker” is.
- 182 (83%) deelnemers het gesê dat adolessente wat seksueel misbruik word, bang is vir hulle ouers se reaksie indien hulle dit wel sou aanmeld.
- 194 (88%) deelnemers het aangedui dat adolessente dit moeilik vind om die misbruik aan ander gesinslede bekend te maak.
- 161 (73%) deelnemers was van opinie dat adolessente wat seksueel misbruik word, ‘n slagoffer van hulle omstandighede word, omdat hulle nie weet waar om hulp te kry nie.
- 166 (75%) deelnemers het gevoel dat adolessente oor ‘n aanmeldingsriglyn moet beskik waar hulle die misbruik kan aanmeld en hulp kan kry.
- 173 (79%) deelnemers het gesê dat adolessente wat seksueel misbruik word meer van massamedia gebruik kan maak om aan te meld en hulp te kry.

Collings (2006:36-37) verwys na bevindinge wat daarop dui dat seksuele misbruik een van die verskynsels is wat die swakste gerapporteer word. Verder sê hy dat 42% van slagoffers wat seksueel misbruik is, dit nooit aanmeld nie. Kinders wat seksuele misbruik aan gesinslede bekend maak, word baie keer nie geglo nie (Verster, 2005:52).

Maatskaplike Werkers: In tabel 4 is die maatskaplike werkers en adolessente se hoogste frekwensiedistribusie per vraag dieselfde. Hieruit word afgelei dat maatskaplike werkers en adolessente dieselfde belewing het oor die aanmelding van seksuele misbruik deur die adolescent.

Statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Slegs een vraag toon statisties en prakties betekenisvolle verskille. Dit word in Tabel 4 met 'n aangedui en word vervolgens bespreek.

Tabel 5: Vraag 7 - Dink jy dat adolessente wat seksueel misbruik word, 'n slagoffer kan word, omdat hulle nie weet waar om hulp te kry nie?

Skool	Ja		Onseker		Nee	
	N	%	N	%	N	%
Welkom High	68	61.3	27	24.3	16	14.4
Goudveld Hoërskool	93	85.3	14	12.8	2	1.8

Die sigbare statistiese betekenisvolle verskil is in die 93 (85%) deelnemers van Goudveld Hoërskool wat "ja" geantwoord het waar 14 (13%) "onseker" was, teenoor 68 (61%) deelnemers van Welkom High wat "ja" geantwoord het en 27 (24%) deelnemers wat "onseker" was. Die effekgrootte is 0.29 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0008%. Die studie toon dat meer wit as swart deelnemers gedink het dat adolessente wat seksueel misbruik word 'n slagoffer kan word, omdat hulle nie weet waar om hulp te kry nie.

6.1.10 Medium vir aanmelding

Seksuele misbruik van adolessente is 'n baie sensitiewe onderwerp. Daarom is dit belangrik om vas te stel by wie adolessente seksuele misbruik sou wou aanmeld. Deelnemers kon uit 'n lys van persone aandui by wie hulle die graagste seksuele misbruik sou wou aanmeld.

Deelnemers moes hulle keuses uitoefen deur die mediums met 'n rangnommer van 1 - 13 te nommer aan te duï. Dit was nie nodig dat deelnemers al die mediums merk nie, net die wat vir hulle van belang was. Deelnemers moes hulle eerste keuse as nommer 1 merk en die daaropvolgende nommers in volgorde van belangrikheid. In tabel 6 word die gemiddelde rangnommer wat deelnemers aan elke medium toegeken het in volgorde van belangrikheid aangetoon.

Tabel 6: Medium vir aanmelding

MEDIUM		ADOLESCENTE		MW
		f	Rangnommer	f
1.	My ouer(s)	217	1.63	5
2.	'n Familielid	169	3.45	4
3.	'n Onderwyser	151	4.27	6
4.	Jou Predikant	113	5.29	3
5.	'n Polisiebeampte	160	4.48	5
6.	'n Kliniek suster	125	5.47	4
7.	'n Jeugwerker	117	5.64	4
8.	'n Brief skryf en in 'n boks by die skool gooи	84	7.47	5
9.	'n Brief aan 'n bekende persoon skryf, wat kan help om die regte hulp te kry	96	6.97	4
10.	'n Anonieme telefoonoproep	91	7.39	5
11.	'n Maatskaplike Werker	149	5.43	5
12.	'n Forensiese maatskaplike werker	92	7.63	3
13.	Ander (spesifieer)	56	5.55	2

Adolessente: Uit die tabel blyk dit uit die laagste gemiddelde rangnommer van 1.63 en die feit dat 217 deelnemers "ouers" aangedui het, dat hul ouers vir adolessente die belangrikste medium van aanmelding is.

Die tweede belangrikste medium van aanmelding is 'n familielid. Hierdie keuse het 'n gemiddelde rangnommer van 3.45 ontvang en 169 deelnemers het

aangedui dat hulle 'n familielid verkies. Die oorblywende mediums het soos volg daarna uitgesien: 'n onderwyser (rangnommer 4.27, 151 deelnemers; polisiebeampte (rangnommer 4.48, 160 deelnemers); predikant (rangnommer 5.29, 113 deelnemers); 'n klinieksuster (rangnommer 5.47, 125 deelnemers); jeugwerker (rangnommer 5.64, 117 deelnemers) en maatskaplike werker (rangnommer 5.43, 149 deelnemers). Die vier mediums waarvolgens deelnemers seksuele misbruik die minste sou wou aanmeld is:

- 'n brief aan 'n bekende persoon wat hulp vir die slagoffer kan kry (rangnommer 6.97, 96 deelnemers);
- 'n FMW (rangnommer 7.63, 92 deelnemers);
- 'n anonieme telefoonoproep (rangnommer 7.39, 91 deelnemers), en
- 'n brief in 'n boks by die skool (rangnommer 7.47. 84 deelnemers).

Deelnemers het met die vraag ook die geleentheid gehad om na 'n ander, nie-gelysde medium te verwys by wie hulle seksuele misbruik sou aanmeld. Met 'n gemiddelde rangnommer van 5.55, het 54 deelnemers soos volg aangedui:

- 46 deelnemers sou dit by 'n vriend/vriendin aanmeld.
- twee deelnemers sou dit by 'n tannie aanmeld.
- Deelnemers sou dit een elk by 'n klinieksuster, dokter, die bure, MXIT, broer of sielkundige aanmeld.

Forrester (2002:200) ondersteun bogenoemde 46 deelnemers se keuse om seksuele misbruik by 'n vriend/vriendin aan te meld. Adolescente maak eers baie seker alvorens hulle seksuele misbruik aan 'n vriend bekend maak, want dit is belangrik dat hulle die vriend kan vertrou.

Maatskaplike Werkers:

- ses van die maatskaplike werkers in die praktyk het aangedui dat adolesente seksuele misbruik by 'n onderwyser sou wou aanmeld;
- vyf van die maatskaplike werkers in die praktyk het aangedui dat adolesente seksuele misbruik by 'n ouer, polisiebeampte, of maatskaplike

werker sou aanmeld, 'n brief in 'n boks by die skool sou gooи, of 'n anonieme telefoonoproep sou maak;

- vier van die maatskaplike werkers in die praktyk het aangetoon dat adolessente die minste seksuele misbruik by 'n familielid, klinieksuster, jeugwerker, of deur 'n brief aan 'n bekende persoon sou aanmeld.
- Slegs twee maatskaplike werkers het vriende by "ander" aangedui.

Tabel 7: Medium vir aanmelding - statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Medium	Welkom High N	Welkom High rangnommer	Goudveld Hoërskool N	Goudveld Hoërskool rangnommer	p- waarde	Effek= grootte
My ouer(s)	105	1.89	107	1.40	0.00	0.25
'n Familielid	73	4.05	92	2.96	0.00	0.37
'n Onderwyser	80	4.22	65	4.46	0.02	- 0.09
Jou predikant	38	7.50	72	3.97	0.00	1.14
'n Polisiebeampte	84	4.14	71	4.54	0.64	- 0.17
'n Klinieksuster	66	5.28	55	5.54	0.07	- 0.10
'n Jeugwerker	69	5.07	44	6.63	0.09	- 0.53
'n Brief skryf en in 'n boks by die skool gooи	45	6.33	34	9.29	0.09	- 0.86
Brief skryf aan bekende persoon, wat kan help om regte hulp te kry	53	6.13	39	8.25	0.35	- 0.63
Anonieme telefoonoproep	51	6.03	35	9.40	0.25	- 0.91
MW	89	5.35	55	5.61	0.35	- 0.09
FMW	48	6.97	41	8.31	0.70	- 0.44
Ander Spesifiseer	27	5.85	27	5.07	0.32	0.16

In bogenoemde tabel toon vyf mediums prakties betekenisvolle verskille aan en word met 'n aangedui. Die medium effekgroottes, wat beteken dat hier verskille voorkom wat sigbaar is, is by die volgende mediums waargeneem:

- 'n Predikant: Goudveld Hoërskool het (gemiddeld van 3.9 en 72 deelnemers), teenoor Welkom High (gemiddeld van 7.50 met 38 deelnemers). Die effekgrootte is op 1.14 vasgestel. Die studie toon dat wit deelnemers meer geredelik seksuele misbruik by 'n predikant sou wou aanmeld as swart deelnemers.
- 'n Jeugwerker: Welkom High het (gemiddeld van 5.07 met 69 deelnemers), teenoor Goudveld Hoërskool (gemiddeld 6.63 met 44 deelnemers). Die effekgrootte is op – 0.53 vasgestel. Die studie toon dat swart deelnemers meer geredelik hulle seksuele misbruik by 'n jeugwerker sou aanmeld as wit deelnemers.
- 'n Brief in 'n boks by die skool te gooi: Welkom High het (gemiddeld van 6.33 met 45 deelnemers), teenoor Goudveld Hoërskool (gemiddeld 9.29 met 34 deelnemers). Die effekgrootte is op – 0.86 vasgestel. Die studie toon dat swart deelnemers makliker hulle seksuele misbruik deur 'n brief te skryf in 'n boks by die skool sou aanmeld as wit deelnemers.
- 'n Brief te skryf aan 'n bekende persoon kan help om die regte hulp te kry: Welkom High het (gemiddeld van 6.13 met 53 deelnemers), teenoor Goudveld Hoërskool (gemiddeld 8.25 met 39 deelnemers). Die effekgrootte is op – 0.63 vasgestel. Die studie toon dat swart deelnemers eerder hul seksuele misbruik sou aanmeld, deur 'n brief aan 'n bekende persoon te skryf, wat die adolescent kan help om die regte hulp te kry as wit deelnemers.
- 'n Anonieme telefoonoproep: Welkom High het (gemiddeld van 6.03 vir met 51 deelnemers) teenoor Goudveld Hoërskool (gemiddeld 9.40 met 35 deelnemers). Die effekgrootte is op – 0.91 vasgestel. Die studie toon dat swart deelnemers eerder 'n anonieme telefoonoproep sou maak om seksuele misbruik aan te meld as wit deelnemers.

6.1.11 Massamedia en dienslewering

Hoefnagels en Mudde (2000:1100) het in hulle artikel bevind dat dit makliker sal wees om die oortreder te systap, indien daar van openbare bewusmaking ter voorkoming gebruik gemaak word. Die hoër openbare bewusmaking waarna hier verwys word, is kennisgewingborde, plakkate en moontlike advertensies.

Deelnemers kon hier aandui deur watter medium van massamedia hulle sou verkies om meer inligting te ontvang rakende die dienste van maatskaplike werkers of forensiese maatskaplike werkers. Deelnemers kon hulle keuses uitoefen deur die vorm van massamedia met 'n X te merk. Deelnemers kon soveel plekke merk as wat hulle wou.

Tabel 8: Massamedia en dienslewering

Tabel 8 toon aan hoeveel deelnemers elke massamedia gemerk het.

MASSAMEDIA	ADOLESCENTE		MAATSKAPLIKE WERKERS
	f	%	
Tydskrifte	146	66.36	3
Koerante	111	50.45	1
Radio	96	43.63	2
Televisie	164	74.54	4
Inligtingspamflet by skole	95	43.18	2
Plakkaat by skole	96	43.63	4
Webtuiste op internet	104	47.27	2
Kletskamer op internet	47	21.36	3
MXIT	117	53.18	5
Praatjie deur ingeligte persoon	115	52.27	3
Ander (spesifieer)	15	6.81	0

Adolescente: Aangesien deelnemers meer as een media kon aandui, was daar meer as 220 response.

- Uit tabel hierbo is dit duidelik dat die grootste aantal deelnemers, naamlik 164 (75%) sou verkie as deur middel van die televisie meer oor dienslewering te leer;
- In die tweede plek het 146 (66%) deelnemers aangetoon dat hulle in tydskrifte meer van dienslewering sou wou leer;
- Die volgende sewe mediume lê min of meer gelyk: 117 (53%) deelnemers het MXIT aangedui; 115 (52%) deelnemers het 'n praatjie deur ingeligte persoon aangedui; 111 (50%) deelnemers het koerante verkie; 104 (47%) deelnemers het 'n webtuiste op internet aangedui; 96 (44%) deelnemers het die radio en plakkate by skool aangedui en 95 (43%) deelnemers du as het inligtingspamflette by skole aangetoon.
- Die laagste aantal 47 (21%) deelnemers het aangedui dat hulle deur middel van 'n kletskamer op die internet meer van die dienslewering sou wou uitvind.
- Slegs 15 (7%) deelnemers het na ander massamedia, in die volgende frekwensiedistribusie verwys: klasverband – vier deelnemers; Facebook – drie deelnemers; onderwyser of maatskaplike werker by die skool, sms'e en X-Mig 33 – twee deelnemers elk.

Maatskaplike Werkers:

- Vyf maatskaplike werkers in die praktyk het MXIT as voorkeurmedium aangedui om inligting rondom dienste van maatskaplike werkers en forensiese maatskaplike werkers te versprei.
- Vier maatskaplike werkers elk het die televisie en plakkate by skole as voorkeurmedium aangetoon.
- Drie maatskaplike werkers elk het tydskrifte, kletskamer op die internet en 'n praatjie deur 'n ingeligte persoon aangedui.
- Twee maatskaplike werkers elk het radio, inligtingspamflette by skole en webtuistes op die internet gekies.
- Slegs een maatskaplike werker het koerante as voorkeurmedium uitgelyk.

Tabel 9: Massamedia en dienslewering - statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Slegs een massamedia, naamlik die radio toon statistiese en praktiese betekenisvolle verskille.

Skool	f	%	Geen Respons	N
Welkom High	62	55.86	49	111
Goudveld Hoërskool	34	31.19	75	109

Die sigbare statisties betekenisvolle verskil soos aangetoon in tabel 9, lê in die aantal response van Welkom High waar 62 (56%) deelnemers gereageer het, teenoor slegs 34 (31%) deelnemers van Goudveld Hoërskool. Die effekgrootte is -0.25 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0002%. Hierdie resultate toon dat meer swart as wit deelnemers oor die radio van maatskaplike werk- en forensiese maatskaplike werk dienslewering wil hoor.

Vervolgens is sewe oop vrae aan adolessente gestel wat hulle die geleentheid gegee het om kwalitatief te vertel wat hulle dink. Staller en Nelson-Gardell (2005:1430) het bevind dat die meeste literatuur wat handel oor aanmelding of oor die forensiese onderhoud, die aangeleentheid vanuit 'n volwasse professionele en kwantitatiewe gesigspunt benader. Laasgenoemde is wel belangrik, maar in die proses raak talle kinderstemme verlore. Volwassenes of professionele persone negeer die kind as slagoffer, deur hom/haar nie die geleentheid te gee om (kwalitatief) te vertel wat met hulle gebeur het nie.

6.1.12 Seksuele misbruik van die adolescent

Die doel van die oop vraag: "Vertel my wat jy onder seksuele misbruik van adolessente verstaan?", was om 'n aanduiding te kry van die mate waartoe adolessente die breër definisie van seksuele misbruik besef.

Deelnemers se antwoorde is deur die navorser gekodeer. Die volgende skaal is gebruik:

- Kode 0 - deelnemers het geen idee van wat seksuele misbruik behels nie.
- Kode 1 - deelnemers het 'n vae idee van wat seksuele misbruik behels.
- Kode 2 - deelnemers beskik oor 'n redelike idee van wat seksuele misbruik behels.
- Kode 3 - deelnemers beskik oor 'n duidelike idee van wat seksuele misbruik behels.
- Kode 4 - deelnemers beskik oor 'n goeie idee van wat seksuele misbruik behels.
- Kode 5 - deelnemers beskik oor 'n baie goeie idee van wat seksuele misbruik behels.

Al die deelnemers het die vraag beantwoord. 220 Response word in tabel 10 weergegee:

Tabel 10: Kodering van seksuele misbruik

Kode	f	%
Kode 0	6	2.72
Kode 1	16	7.27
Kode 2	45	20.45
Kode 3	79	35.90
Kode 4	55	25.00
Kode 5	19	8.63

Uit bogenoemde tabel is dit duidelik dat die grootste aantal deelnemers, naamlik 79 (36%) 'n duidelike idee het van wat seksuele misbruik behels. Dit word opgevolg met 55 (25%) deelnemers wat oor 'n goeie idee beskik van wat seksuele misbruik behels en 45 (20%) deelnemers wat oor 'n redelike idee beskik. Amper ewe veel, 16 (7%) en 19 (9%) deelnemers het onderskeidelik 'n vae idee van wat seksuele misbruik behels en 'n baie goeie idee van wat

seksuele misbruik behels. Slegs 'n klein aantal deelnemers, 6 (2.72%) het geen idee van wat seksuele misbruik behels nie.

Tabel 11: Kodering van seksuele misbruik - statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Skool	Kode 0		Kode 1		Kode 2		Kode 3		Kode 4		Kode 5	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Welkom High	6	5.41	6	5.41	14	12.61	39	35.14	31	27.93	15	13.51
Goudveld Hoërskool	0	0.00	10	9.17	31	28.44	40	36.70	24	22.02	4	3.67

Uit bogenoemde tabel toon die volgende kodes statisties en prakties betekenisvolle verskille aan en word met 'n □ aangedui:

Die sigbare statisties betekenisvolle verskil is in die 6 (5%) deelnemers van Welkom High wat 'n kode 0 gekry het, teenoor 0 (0%) deelnemers van Goudveld Hoërskool; ook in die 15 (14%) deelnemers van Welkom High wat 'n kode 5 gekry het, teenoor 4 (4%) deelnemers van Goudveld Hoërskool. Die effekgrootte is 0.31 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0093%. Die studie toon dat wit deelnemers 'n sigbaar beter begrip van seksuele misbruik het as swart deelnemers.

6.1.13 Belewenisse van adolessente

Die doel van die oop vraag: "Weet jy van iemand wat seksuele misbruik aangemeld het? Vertel vir my wat het gebeur", was om te bepaal hoeveel deelnemers wel iemand ken wat seksueel misbruik is en wat gebeur het.

- Al 220 deelnemers het die vraag beantwoord;
- 171 (78%) deelnemers het aangedui dat hulle niemand ken nie;
- 49 (22%) deelnemers het aangedui dat hulle wel iemand ken.

Bogenoemde response toon dat een uit elke vyf adolessente iemand ken wat seksueel misbruik is. Hierdie lae persentasie word deur Alaggia (2004:1214) se bevindings in beide kliniese en nie-kliniese studies ondersteun, waar ongeveer 30% tot 80% van kinders wat seksueel misbruik is, dit doelbewus eers aanmeld wanneer hulle volwassenheid bereik het.

Die deelnemers wat getoon het dat hulle wel iemand ken wat seksueel misbruik is, het in die meeste gevalle aangedui dat die seksuele misbruik aangemeld is. Dit was in minder gevalle onbekend of die seksuele misbruik aangemeld is en in die mees selde nie aangemeld nie. Die slagoffer was in elke geval hetsy 'n vriend of vriendin of 'n niggie. Die meeste slagoffers het wel hulp ontvang, die oortreder is skuldig bevind en dien tans tronkstraf uit. Sommige slagoffers se familie wou hulle nie glo nie of die moeder het die stiefvader beskerm. In sommige gevalle is dit onbekend of die slagoffer enige hulp gekry het, aangesien hulle dit eerder vir baie jare 'n geheim gehou het, omdat hulle te bang was om dit te rapporteer. Dit het selde voorgekom dat die slagoffer nie die hulp gekry wat hulle verdien nie. Collings *et al.* (2005:270-274) beweer dat, ten spyte van die groot hoeveelheid literatuur wat oor seksuele misbruik beskikbaar is, daar tans 'n behoefte bestaan om meer te wete te kom oor die omstandighede waaronder kinders seksuele misbruik aanmeld.

6.1.14 Aanmelding van seksuele misbruik deur die adolessent

In die oop vraag: "Vertel vir my hoe jy dink seksuele misbruik aangemeld moet word, sodat die persoon die nodige hulp kan ontvang? Motiveer", was die doel om 'n aanduiding te kry van hoe adolessente verkieks om seksuele misbruik aan te meld en hulp te kry.

Tabel 12: Aanmelding van seksuele misbruik

Deelnemers het in die onderstaande tabel aangedui by wie of waar hulle sou verkie om seksuele misbruik aan te meld.

Persoon/Plek	f	%	Geen Respons	N
Polisie	95	43.2	125	220
Ouers	74	33.6	146	220
Maatskaplike werker	55	25.00	165	220
Persoon wat adolescent vertrou	29	14.0	191	220
Spesiale plek – nie by polisie nie	28	12.7	192	220
Onderwyser by polisie aanmeld	18	8.2	202	220
Maatskaplike werker by skool	10	4.5	210	220
Anonieme telefoonoproep	8	3.6	212	220
Klinieksuster	6	2.7	214	220
Dominéé	5	2.3	215	220
Internet	4	1.8	216	220
Jeuggroepe	3	1.4	217	220
Brief in posbus by skool	1	0.5	219	220
MXIT	1	0.5	219	220

Aangesien deelnemers beskrywend geantwoord het, was daar meer as 220 response. Tabel 12 toon dat die grootste aantal deelnemers, 95 (43%) verkie om seksuele misbruik by die polisie aan te meld. Tweedens verkie 74 (34%) deelnemers om dit by hulle ouers aan te meld. Derdens verkie 55 (25%) deelnemers om dit by 'n maatskaplike werker aan te meld. Deelnemers se response toon daarna 'n reëlmatige afname en word vervolgens aangedui:

- 29 (14%) deelnemers sou verkie om dit by iemand aan te meld wat hulle vertrou;
- 28 (13%) deelnemers sou dit eerder by 'n spesiale plek aan te meld en nie die polisie nie;
- 18 (8%) deelnemers het aangedui dat hulle dit eers by 'n onderwyser sou aanmeld wat hulle dan sou help om dit aan die polisie te rapporteer;

- 10 (5%) deelnemers sou verkieς om dit by 'n maatskaplike werker by die skool aan te meld;
- agt (4%) deelnemers dou dit eerder deur middel van 'n anonieme telefoonoproep aan te meld;
- ses (3%) deelnemers sou dit by 'n klinieksuster aanmeld;
- vyf (2%) deelnemers sou verkieς om dit by hulle predikant aan te meld;
- vier (2%) deelnemers het aangedui dat hulle dit op internet sou aanmeld;
- drie (1%) deelnemers verkieς om dit by 'n jeuggroep aan te meld;
- een (1%) deelnemer sou 'n brief in 'n posbus by die skool gooi, of dit deur MXIT aanmeld.

Adolessente is bang om seksuele misbruik aan te meld, want hulle vrees die reaksie van hulle ouers of ander professionele persone. Die reaksies van ouers of professionele persone wissel van aggressie, hartseer, woede en verbale uitbarstings teenoor die kind. In sommige gevalle word die uitgebreide familie in kennis gestel en in uitsonderlike gevalle word kontak met die oortreder gemaak (Forrester, 2002:205).

Statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

In twee gevalle is statisties en prakties betekenisvolle verskille aangetoon.

Tabel 13: Aanmelding by iemand wat adolessente vertrou

Skool	f	%	Geen Respons	N
Welkom High	0	0.00	111	111
Goudveld Hoërskool	29	26.61	80	109

Geval een: Die sigbare verskil is in die aantal deelnemers wat aangedui het dat hulle seksuele misbruik by iemand sou aanmeld wat hulle vertrou: by Goudveld Hoërskool was daar 29 deelnemers, teenoor Welkom High se 0. Die effekgrootte is 0.39 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0000%. Die

studie toon dat wit deelnemers seksuele misbruik by iemand sou wou aanmeld wat hulle vertrou, terwyl geen swart deelnemers die keuse uitgeoefen het nie.

Tabel 14: Aanmelding by 'n spesiale plek, nie die polisie nie

Skool	f	%	Geen Respons	N
Welkom High	28	25.23	83	111
Goudveld Hoërskool	0	0.00	109	109

Geval twee: Die sigbare verskil is in die aantal deelnemers van Welkom High (28), teenoor Goudveld Hoërskool waar 0 deelnemers aangedui het dat adolessente sou verkies om seksuele misbruik by 'n spesiale plek wat nie die polisie is nie, aan te meld. Die effekgrootte is -0.38 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0000%. Die studie toon dat swart deelnemers seksuele misbruik by 'n spesiale plek wil aanmeld, terwyl geen wit deelnemers die keuse uitgeoefen het nie.

6.1.15 Ouers en skole moet beter ingelig word

In die oop vraag: "Dink jy dat ouers en skole beter ingelig moet word oor seksuele misbruik van adolessente? Motiveer", was die doel om te bepaal of adolessente voel dat ouers en skole nie genoegsaam ingelig is rakende seksuele misbruik nie.

- 202 (92%) deelnemers het "ja" geantwoord;
- 16 (7%) deelnemers het "nee" geantwoord;
- 2 (1%) deelnemers het geen respons gehad nie.

Uit deelnemers wat "ja" geantwoord het, het die meeste gevoel "ouers en skole moet beter ingelig word", terwyl die ander van mening was dat, "spesifiek kinders moet beter ingelig word, sodat hulle oor die nodige kennis beskik om hulp te gaan vra". Van die deelnemers wat "nee" geantwoord het, was van die opinie dat, "ouers en skole reeds genoeg ingelig is".

6.1.16 Professionele hulp aan die adolescent

Die doel van die oop vraag: “Dink jy dat indien die publiek beter ingelig word rakende die hantering van seksuele misbruik, dat adolescente wat seksueel misbruik word gouer en makliker die regte professionele hulp sou ontvang? Motiveer”, was om ‘n aanduiding te kry van of ‘n beter ingeligte publiek die misbruik adolescent sou kon help om gouer en makliker die regte professionele hulp te ontvang.

- 193 (88%) deelnemers het “ja” geantwoord;
- 25 (11%) deelnemers stem nie saam nie;
- 2 (1%) deelnemers het geen respons gehad nie.

Uit die deelnemers wat die vraag beantwoord het, het die meeste gesê dat die publiek beter ingelig moet word rakende die hantering van seksuele sake, aangesien die seksueel misbruikte adolescent dan gouer en makliker die regte professionele hulp sou ontvang. Die ander groep het gevoel dat indien die publiek beter ingelig word “dit aan die slagofferkind die geleentheid gee om gouer en makliker die professionele hulp te kry wat hulle verdien”. Die deelnemers wat nie saamgestem het nie, was van mening dat dit nie sou help om die publiek beter in te lig nie, want “daar word nie in gemeenskappe oor seksuele misbruik gepraat nie, die publiek steeds nie weet hoe om op te tree nie, stigmatisasie van seksuele misbruik word deur die publiek geminimaliseer en seksuele misbruik word self deur adolescente aangemoedig”.

6.1.17 Adolescent se gevoelens oor seksuele misbruik

In die oop vraag: “Het jy enige verdere opmerkings oor seksuele misbruik van adolescente?”, was die doel om te hoor wat adolescente oor seksuele misbruik wil sê.

- 107 (49%) deelnemers het “ja” op die vraag geantwoord;
- 65 (30%) deelnemers het “nee” geantwoord;
- 48 (22%) deelnemers het geen respons gehad nie.

Deelnemers wat "ja" geantwoord het, het die volgende uitlatings oor die seksuele misbruik van adolesente gemaak:

- Dat dit "verkeerd en afgryslik" is;
- "adolessente wat seksueel misbruik word moet stop en hulp kry";
- "adolessente se vertrouensverhouding met hulle ouers moet verbeter, sodat hulle hulp kan vra";
- "seksuele misbruik van adolesente moet stop, want dit veroorsaak emosionele en psigiese skade";
- "die seksuele oortreder moet gestraf word";
- "die doodstraf moet terug gebring word vir die seksuele oortreder";
- "seksuele misbruik neem stelselmatig toe en niks word gedoen om dit te keer nie";
- "seksuele misbruik veroorsaak vrees wat alkohol- en dwelmmiddel misbruik bevorder".

Die algemene gevoel van deelnemers wat "nee" geantwoord het, is dat, "adolessente self by seksuele misbruik betrokke raak".

Statisties betekenisvolle verskille tussen Welkom High (meestal swart leerlinge) en Goudveld Hoërskool (meestal wit leerlinge)

Statisties en prakties betekenisvolle verskille is in twee gevalle aangetoon.

Tabel 15: Verdere opmerkings oor seksuele misbruik

Skool	f =Ja	%	f =Nee	%	Geen Respons	%	N
Welkom High	41	36.94	24	21.62	46	41.44	111
Goudveld Hoërskool	66	60.55	41	37.61	2	1.83	109

Geval een: aan Goudveld Hoërskool het 66 (61%) deelnemers "ja" geantwoord, waar slegs 41 (37%) deelnemers aan Welkom High, verdere opmerkings oor seksuele misbruik gehad het. Die effekgrootte is 0.48 en die p-waarde van die

Chi-kwadraattoets=.0000%. Die uitslae toon dat meer wit as swart deelnemers verdere opmerkings oor seksuele misbruik van adolessente gehad het.

Tabel 16: Vertrouensverhouding met ouers

Skool	f	%	Geen Respons	N
Welkom High	18	16.22	93	111
Goudveld Hoërskool	2	1.83	107	109

Geval twee: die sigbare verskil is in die 18 (16%) deelnemers van Welkom High, teenoor Goudveld Hoërskool waar slegs 2 (2%) deelnemers geantwoord het. Die effekgrootte is -0.25 en die p-waarde van die Chi-kwadraattoets=.0021%. Die resultate toon dat meer swart as wit deelnemers voel hulle vertrouensverhouding met hulle ouers moet verbeter, sodat hulle die nodige hulp van ouers kan vra.

6.1.18 Bewusmakingsveldtog

Die doel van die oop vraag: "Sou jy belangstel om aan 'n bewusmakingsveldtog rakende seksuele misbruik van adolessente deel te neem? Motiveer", was om te bepaal of adolessente sou belangstel om aan 'n bewusmakingsveldtog deel te neem.

- 172 (78%) deelnemers het aangedui aan dat hulle wou deelneem;
- 44 (20%) deelnemers het aangedui dat hulle nie wou deelneem nie;
- 4 (2%) deelnemers het geen respons gehad nie.

Die response van deelnemers wat aan 'n bewusmakingsveldtog wou deelneem, het as volg gelui:

- "hulle sal ander adolessente wil help wat seksueel misbruik word";
- "hulle sal eers die nodige kennis wil bekom, alvorens hulle ander adolessente sal help wat seksueel misbruik word";
- "hulle sal aan 'n veldtog wil deelneem, want hulle wil voorkomend optree";
- "adolessente in Suid-Afrika moet gerespekteer word".

Deelnemers wat nie deel van 'n bewusmakingsveldtog wou wees nie, het die volgende te sê gehad:

- "hulle beskik nie oor genoegsame kennis nie, en sal dit nie emosioneel kan hanteer om aan 'n veldtog deel te neem nie";
- hulle is "te besig" om aan 'n veldtog deel te neem.

Die meerderheid deelnemers was bereid om die seksueel misbruikte slagoffer te help. Slagoffers van seksuele misbruik se oorweldigende reaksie aan adolessente is om die gedrag aan te meld. Hulle sê dat dit goed is om dit te rapporteer, want dit help jou besef jy is nie alleen nie. Adolessente dogters het ook bevestig dat hulle bekendmaking van die misbruik die spanning verlig het (Forrester, 2000:203-204).

6.2 Fokusgroep

Drie hooftemas, met subtemas, wat uit die fokusgroep ontwikkel het sluit aan by die drie doelwitte wat vir die studie gestel was, naamlik: om vas te stel wat die redes is waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie; om aanmeldingsriglyne te formuleer vir die adolessent wat aan seksuele misbruik blootgestel word; en om spesifiek te fokus op die rol wat die FMW in die aanmeldingsproses kan vervul. Literatuurkontrole word aangedui.

Tabel 17: Temas en subtemas van fokusgroep.

Tema	Subtemas
Tema 1: Redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie.	Subtema 1: Adolessente se kennisbasis beïnvloed aanmelding. Subtema 2: Faktore binne gesinsverband wat aanmelding beïnvloed. Subtema 3: Die aanmeldingsproses maak adolessente onseker. Subtema 4: Beskerming van die adolessent as getuie en in die hofproses.
Tema 2: Formulering van aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word.	Subtema 1: Die rol wat ouers, skole, publiek en die massamedia kan speel. Subtema 2: Rolspelers in die aanmeldingsproses. Subtema 3: Aanmeldingsriglyne vir adolessente.
Tema 3: Die rol van die forensiese maatskaplike werker in die aanmelding van seksuele misbruik.	Subtema 1: Huidige beeld van die forensiese maatskaplike werker. Subtema 2: Ontwikkeling van 'n platvorm vir aanmelding. Subtema 3: Bewusmakingsveldtog. Subtema 4: Toekomsrol van die forensiese maatskaplike werker.

6.2.1 Tema 1: Redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie

Die maatskaplike werkers het die volgende redes geïdentifiseer waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie:

6.2.1.1 Subtema 1: Adolessente se kennisbasis beïnvloed aanmelding

- Alaggia (2004:1222) het bevind dat die seksueel misbruikte kind hulself in 'n kwesbare posisie bevind. In die kwesbare posisie weet die misbruikte kind nie waar, by wie en hoe om die misbruik aan te meld nie en ontwikkel hulle gevoelens van vrees. Daarmee saam is kinders nog nie volwasse genoeg om op hulle eie die misbruik aan te meld nie en beleef hulle gevoelens van magteloosheid. 'n Maatskaplike werker van die fokusgroep sê: "die misbruikte adolessent sal aanvanklik die misbruik geheim hou en eers nadat die misbruik bekend gemaak is, erken dat dit wel plaasgevind het".
- In aansluiting hierby was die maatskaplike werkers uit die fokusgroep ook van opinie dat adolessente nie genoeg ingelig word oor seksuele misbruik nie, en daarom baie lank vat om dit te rapporteer of hulp van 'n professionele persoon te bekom. Slegs sommige skole spreek adolessente se kennisbasis rakende seksuele misbruik aan. In 'n studie van Collings *et al.* (2005:281) is gevind dat kinders misbruikgedrag eers bekend maak wanneer hulle normes en waardesisteme beter ontwikkel is, want dan besef hulle eers dat dit verkeerd is.
- Volgens een van die maatskaplike werkers uit die fokusgroep, dink adolessente dat net sogenaamd geweldadige verkragtings seksuele misbruik is, en beskik kinders nie oor genoegsame kennis rakende die breër definisie van seksuele misbruik nie. Die Wysigingswet op die strafreg (seksuele misdrywe en verwante aangeleenthede Wet 32/2007:6-15) verwys na seksuele misbruik van 'n kind. Dit is 'n persoon wat onder 18 jaar oud is. Seksuele misbruik sluit die volgende in:
 - Statutêre verkragting of seksuele aanranding

- Seksuele uitbuiting
- Seksuele sagaakproses (grooming)
- Kind word aan kinderpornografie gebruik of blootgestel
- Kind raak onder dwang by seksuele aktiwiteite betrokke, hetsy seksuele dade of self-masturbasie
- Blootstelling (flashing) of die vertoon van geslagsorgane, anus of vroulike borste
- Een maatskaplike werker uit die fokusgroep het gesê dat seksuele misbruik in sommige kulture regverdig word. Sy het verder gesê dit het tyd geword dat die boodskap moet uitgaan dat alle kinders wat seksueel misbruik word, ongeag van kultuur, vervolghandeling sal word. Boehm en Itzhaky (2004:260) meld dat kultuur of godsdienssoortuigings gebruik word om seksuele misbruik te regverdig en in sekere gemeenskappe word die stilte nooit verbreek nie.

6.2.1.2 Subtema 2: Faktore binne gesinsverband wat aanmelding beïnvloed

- Collings *et al.* (2005:281) se studie verwys daarna dat kinders baie meer huiverig om misbruik binne familieverband bekend te maak. Adolescente word slagoffers want hulle is bang vir die impak en gevolge wat die bekendmaking op die oortreder en hul gesin sal hê. Die gedagte word deur Forrester (2002:205) se studie ondersteun, waarin gemeld word dat slagoffers huiverig is om die seksuele misbruik aan te meld, want hulle besef dat aanmelding 'n drastiese impak op die verloop van hulle lewe sal hê.
- Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep is van opinie dat die meeste seksuele misbruik binne die tradisionele gesin plaasvind en dat die ouer eerder die oortreder sal beskerm as die slagoffer. Die beskerming van die oortreder ten koste van die slagoffer word ook deur Finkelhor en Browne (1985:27-35) uitgewys.
- Binne gesinsverband word die skuldas vir die seksuele misbruik baie keer op die adolescent geplaas. Adolescente slagoffers glo dat hulle 'n aandeel in die misbruikgedrag het. Feiring, Rosenthal en Taska (2000:320) meld dat

die misbruik in 'n atmosfeer van geheimhouding plaasvind, terwyl Mendoza (1989:16) bevind dat adolesemente verkies om stil te bly en gedeeltelike blaam vir die misbruikgedrag aanvaar.

- Adolesemente het nie 'n vertrouensverhouding met hulle ouers nie en voel nie geborge om binne gesinsverband misbruikgedrag bekend te maak nie. Beide seuns en dogters verkies om misbruik eerder aan 'n vriend van dieselfde ouderdom bekend te maak. Adolesemente voel dat hulle nie hul ouers by hulle probleme wil betrek nie (Priebe en Svedin, 2008:1104).
- Owers meld nie algemene maatskaplike probleme aan nie, dus is die kans nog skraler dat hulle sensitiewe sake soos seksuele misbruik sal rapporteer (Jensen *et al.*, 2005:1408).
- Kommunikasiekanale binne gesinsverband is nie geskik vir adolesemente om misbruikgedrag te bespreek nie. Huidige studies rakende die bekendmakingsproses word vanuit 'n professionele volwasse benadering beskou en fokus op kwantitatiewe metodes van bekendmaking. Hierdie metodes is van geen waarde nie. As kommunikasiekanale oop gehou word sal adolesemente die geleentheid kry om te vertel wat gebeur het, en ouers sal meer geredelik hoor as hulle kinders iets wil vertel (Staller en Nelson-Gardell, 2005:1430).
- Owers gee nie seksuele voorligting aan hulle kinders nie. Hulle skuif dié verantwoordelikheid op maatskaplike werkers of onderwysers af. Indien ouers wel seksuele voorligting gee moet spesifieke inligting rondom seksuele misbruik met adolesemente bespreek word. Daarmee saam speel ouers se reaksie rondom kinders se seksuele aktiwiteite as hulle klein is 'n groot rol. Indien ouers heftig op seksuele spel gereageer het terwyl 'n kind klein was, sal die ouer kind nie die vrymoedigheid hê om misbruikgedrag met 'n ouer te bespreek nie.

6.2.1.3 Subtema 3: Die aanmeldingsproses maak adolesemente onseker

- Adolesemente sal op aanbeveling van 'n maatskaplike werker die saak by die polisie aanmeld, maar die polisie weier om 'n saak te open, omdat die kind

nie spesifieke gebeure of datums kan onthou nie. Verster (2005:47) verwys daarna dat adolesente se reaksie op trauma wissel van 'n volwassene of die van 'n baie jonger kind. Adolesente is wel in staat om gebeure ten volle te beskryf, maar kan agterdogtig wees en nie bereid wees tot samewerking nie. Studies het bevind dat kinders in 'n eerste rapport nie al die gegewens rakende die misbruik bekend maak nie. Slagoffers van seksuele misdade sal soms na 'n lang tydsverloop (of nooit) 'n rapport oor die gebeure maak. Die opinie is dat die eerste rapportreël afgeskaf moet word (Bukau, 2003:517).

- Volgens Priebe en Svedin (2008:1105) kan die lae persentasie aanmeldings van misbruik daarvan toegeskryf word, aan veral ouer kinders se vrees dat dit by die polisie aangemeld sal word. Adolesente voel blootgestel en voel nie op hulle gemak om die misbruik by 'n polisiekantoor bekend te maak nie. Hulle voel ook dat hulle nie 'n veilige plek het om die misbruik aan te meld nie. Die rede hiervoor is dat in veral kleiner dorpe, maar soms ook in die geval van groter dorpe, die polisiebeampte nie opgelei is om die onderhou te voer nie of ken die polisiebeampte die oortreder en wil nie 'n saak open nie. Kinders is bang hulle word blameer vir wat gebeur en voel dat die volwassene hulle nie kan beskerm teen die oortreder nie (Verster, 2005:47-48).
- Huidige aanmeldingsisteme is onbekend aan die algemene publiek en adolesente. Fokusgroeplede het hier na dienslewering deur die "Rape Crisis Clinic" verwys. 'n Maatskaplike werker uit die fokusgroep verwys na aanmeldingsisteme waar kinders deur middel van Child Line se 24-uur krisisdiens of by die Departement Maatskaplike Ontwikkeling, se krisisdiens (vanaf 16h00 – 7h30) sake kan anmeld (Chief Directorate: Social Welfare Services: Circular 7 of 2006:3). Die probleem is dat laasgenoemde dienslewering nie aan die algemene publiek bekend is nie. Lede voel dat die bestaande dienslewering moontlik beter bemark en verfyn kan word.

6.2.1.4 Subtema 4: Beskerming van die adolessent as getuie en in die hofproses

- Oor die algemeen voel die maatskaplike werkers dat seksuele misbruik onder adolessente toeneem. Hulle kry ook nie die nodige beskerming wat hulle as getuies verdien nie, hoewel die beweerde oortreder dikwels beskerm word. Twyfel ontstaan of die kind se belange wel geag word as gekyk word na die ontoereikendheid van bestaande procedures en tekortkominge in gepaste vonnisse (Bukau, 2003:501).
- ‘n Maatskaplike werker uit die fokusgroep meld dat, “adolessente regtig baie bang is vir die hofproses”. Daarmee saam neem kriminele sake baie lank om afgehandel te word. Adolescente voel dat hulle telkens moet terugkeer na die hof om te getuig. Hulle beleef dat hulle aan die regstelsel uitgelever word (Verster, 2005:48). Volgens Bukau (2003:501-502,511) word kinders nie net die slagoffer van seksuele misdade nie, maar ook van die hofproses. Kinders is die mees weerlose groep in die samelewing, maar beskik nie oor ‘n konstitutionele reg op ‘n spoedige of billike verhoor nie. Vervolgens voer sy aan dat die huidige belewing is dat daar teen kinderslagoffers gediskrimineer word.

6.2.2 Tema 2: Formulering van aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word

Daar is tans geen duidelike riglyne vir adolessente om seksuele misbruik aan te meld nie. Duidelike aanmeldingsriglyne moet vir adolessente geformuleer word, sodat hulle weet waar en by wie hulle kan aanmeld. Vervolgens het fokusgroeplede moontlike aanmeldingsriglyne vir adolessente bespreek. Weyers (2008:124) sê dat die fokusgroep die volgende ten doel het: “It also moves the participants away from compiling the customary ‘wish list’ towards formulating a ‘to do list’ ”.

6.2.2.1 Subtema 1: Die rol wat ouers, skole, publiek en die massamedia kan speel

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep se belewing van ouers, skole, algemene publiek en die massamedia rakende die adolescent en seksueel misbruik, is soos volg:

- Adolescente verkies om die misbruik aan iemand soos byvoorbeeld 'n maat, 'n ouer, of jeugwerker bekend te maak. Die maatskaplike werkers is dit eens dat 'n jeugwerker by die skool as skakelpersoon tussen die kind, die polisie en maatskaplike werker behoort op te tree. Herskowitz, Lanes en Lamb (2007:120) het bevind dat ouers se negatiewe reaksie op kinders se bekendmaking daar toe aanleiding gee dat kinders kies om misbruikgedrag eerder aan 'n nie-ouer figuur bekend te maak.
- Die seksueel misbruikte adolescent maak wel die misbruik aan ouers bekend, maar ouers weet baie keer nie waar om dit aan te meld nie en vir die kind die hulp te kry nie. Owers is dus nie so ingelig soos ons wil glo hulle is nie.
- 'n Maatskaplike werker uit die fokusgroep sê, "hoewel onderwysers besef hulle het 'n verantwoordelikheid om seksuele misbruik van kinders aan te meld is dit asof dit bo-oor die onderwyser se kop gaan as dit onder hulle aandag kom. Die realiteit van die misbruik laat die onderwyser vries en sodoende gaan baie kinderstemme verlore". Priebe en Svedin (2008:1106) bepleit dat professionele persone, veral in die skoolopset, meer bewus gemaak moet word van hoe om die misbruikte kind te ondersteun.
- Skoolkinders moet bemagtig word om hetsy as slagoffer of as vriend van 'n slagoffer te weet wat om te doen. Inligting oor seksuele misbruik en beskikbare hulp moet tydens seksuele voorligtingsessies by skole aan slagoffers en vriende deurgegee word (Priebe en Svedin, 2008:1106).
- Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep is van opinie dat daar 'n groot taak op hande is om die publiek in te lig. Hulle het ook benadruk dat volwassenes die verantwoordelikheid het om seksuele misbruik aan te meld die oomblik wat dit onder hulle aandag kom. Een maatskaplike werkers sê dat, "volwassenes wetlik verplig moet word om misbruik aan te meld". In

Alaggia (2004:1222) se studie is bevind dat familielede of vriende nie oor die nodige kennis beskik om die kind reg te begelei wanneer hy/sy die seksuele misbruik aanmeld nie. Familie en vriende reageer negatief op die misbruikgedrag en weet nie waar om die regte professionele hulp te kry nie.

- Hoefnagels en Mudde (2000:1100) het bevind massamedia soos die televisie, radio en advertensies belangrike mediums is wat seksuele misbruik kan voorkom en dienslewering kan bevorder. In aansluiting hierby was die maatskaplike werkers uit die fokusgroep dit eens dat adolessente groot belangstelling toon in moderne tegnologie. Hulle verwys na moderne tegnologie soos ‘mxit’ en ‘facebook’ wat adolessente kan gebruik om seksuele misbruik aan te meld. Een maatskaplike werker sê, “as dieselfde prinsiep van Child Line op ‘n selfoon deur ‘mxit’ en ‘facebook’ op die internet toegepas kan word, sal ‘n effektiewe diens aan adolessente daargestel kan word. Hoefnagels en Mudde (2000:1099) verwys in hulle studie dat Child Line ‘n gevestigde en aanvaarde naam in welsynsdienste is. Dit is ‘n tolvry diens wat oor baie jare steeds effektief is.

6.2.2.3 Subtema 2: Rolspelers in die aanmeldingsproses

Die fokusgroeplede voel dat daar nie ‘n duidelike aanmeldingsproses vir die adolessent bestaan nie, maar ook nie vir die verskillende rolspelers nie. Hulle is van opinie dat daar landwyd eenvormigheid moet wees rakende die aanmeldingsproses van seksuele misbruik. Molwedi (2004:5) meld dat die belewing in die praktyk is dat daar ‘n groot kommunikasiegaping tussen die polisie, maatskaplike werkers en gesondheidspersoneel bestaan in die hantering van misbruiksake.

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep identifiseer die volgende twee faktore wat adolessente in Suid-Afrika in die aanmeldingsproses beïnvloed:

- Die oortreder geniet meer beskerming as die slagoffer kind en daarom is dit vir adolessente moeilik om aan te meld en voort te gaan met die proses. Volgens Forrester (2000:202) is dit ironies dat gemeenskappe druk op adolessente uitoefen om seksuele misbruik bekend te maak. Na die

bekendmaking word die slagoffer kind blootgestel aan die genadelose owerheid om 'n volledige bekendmaking te maak. Die fokus word geplaas op die wat met die kind gebeur het en watter straf gaan volg. Professionele persone wat die aanmelding aanhoor maak eie afleidings en fokus nie op dit wat werklik gebeur het nie. Niemand hoor wat met die adolescent gebeur het en hoe die kind voel oor dit wat gebeur het nie.

- Die ontbinding van die Kinderbeskermingseenheid (KBE) het baie verwarring rondom die aanmeldingsproses veroorsaak. Tans beleef die adolescent dat die polisie hulle van bakboord na stuurboord stuur. Polisiebeamtes is nie almal opgelei om aanmelding van beweerde seksuele misbruik te hanteer nie. Adolescente sien nie kans vir die rompslomp nie. Daar is ook nie 'n duidelike protokol in die aanmeldingsproses nie. Gevolglik raak belangrike mediese inligting en bewyse verlore.

Die polisie se KBE is in 1986 gestig en in 1995 het die eenheid vir Gesinsgeweld, Kinderbeskerming en Seksuele misdrywe (GKS) tot stand gekom, spesifiek om na die behoeftes van kinders om te sien. Dit het tot gevolg gehad dat lede van die KBE in 'n omvangryke herskikkingsprogram na stasievlek afgewentel het, waar hulle spesialiskennis glo die nodigste was. Die opinie van die verandering is dat daar nie in die beste belang van kinders opgetree is nie. Die dilemma is dat kinders nie eens vir hulle ma's van die misbruikgedrag wil vertel nie, en dus waarskynlik nog minder sou kans sien om dit by 'n polisiestasie aan te meld. Slagofferkinders het die reg om in 'n gemaklike en veilige omgewing te praat. Voorts is nie alle polisielede opgelei om met kinders te werk nie, baie kan nie met kinders werk nie en 'n kind se ervaring met die polisie eindig nie nadat die saak aangemeld is nie (Rabenheimer, 2007:15).

6.2.2.4 Subtema 3: Aanmeldingsriglyne vir adolessente

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep sê die grootste probleem in die praktyk is dat maatskaplike werkers weet hoe die huidige aanmeldingsriglyn werk, maar adolessente nie. Hulle beveel aan dat:

- ‘n Professionele multi-dissiplinêre spanbenadering van belang is en gemeenskappe wetlik verplig moet word om die spanne op die been te bring. Die dilemma is dat rolspelers in Suid-Afrika hulself tans individueel bemark. Rolspelers moet ingelig en toegewyd wees. Voorts sê Boehm en Itzhaky (2004:260) dat gemeenskappe bemagtig moet word om gesindhede van slagoffers en families te verander en hulle aan te moedig om misbruikgedrag by verskillende rolspelers aan te meld.
- Indien bogenoemde aanbeveling uitgevoer word, sal slagoffers onmiddellik die hulp ontvang en die kind nie blootgestel word aan onprofessionele hantering van aanmeldings nie. Van Buul (2008:4) is van opinie dat slagoffers onmiddellik die hulp moet kry wat nodig is, aanmeldingstye by polisiestasies verkort moet word en dat mediese inligting vanuit die staanspoor van die regte gesondheidspersoneel bekom moet word.
- ‘n Maatskaplike werker verwys na die ondersteuningspan wat alle skole vir kinders in plek behoort te hê: “die span wys ‘n onderwyser as koördineerder aan. Wanneer gedragverandering by ‘n kind voorkom, word ‘n spanbespreking gehou. Ondersoek na die moontlikheid om die reeds bestaande span te gebruik in die aanmeldingsriglyn vir adolessente wat moontlik seksueel misbruik word, kan oorweeg word”.

6.2.3 Tema 3: Die rol van die forensiese maatskaplike werker in die aanmeldings van seksuele misbruik

Forensiese maatskaplike werk is ‘n nuwe spesialisveld van die maatskaplikewerkprofessie. Tans is die rol van die FMW in Suid-Afrika nie duidelik omlyn nie.

6.2.3.1 Subtema 1: Huidigebeeld van die forensiese maatskaplike werker

Studies het bevind dat slegs 'n klein aantal adolessente (9% dogters en 3% seuns) wat aan seksuele misbruik blootgestel word, dit by 'n professionele persoon aanmeld. Die enkele kinders wat wel vir professionele hulp aanklop ontvang baie swak dienslewering. Sommige adolessente word sonder enige ondersteuning of belangstelling in die misbruik na ander professionele persone verwys (Priebe en Svedin, 2008:1105; Crisma, Bascelli, Paci en Romito, 2004:1044; MacMillan *et al.*, 2003:1404).

Stutterheim en Weyers (1999:11) is van mening dat forensiese maatskaplike werk nog nie in die Suid-Afrikaanse konteks sterk genoeg na vore kom nie. Hulle het ook bevind dat, weens die feit dat die konsep "forensiese maatskaplike werk" relatief nuut in die Suid-Afrikaanse konteks is, daar ook nog nie hier 'n definisie vir forensiese maatskaplike werk geformuleer is nie. Barker en Branson (1993:1) verwys na forensiese maatskaplike werk as: "Forensic social work is a new professional specialty that focuses on the interface between society's legal and human service systems. It includes such activities as providing expert testimony in courts of law, investigating cases of possible criminal conduct, and assisting the legal system to help resolve such disputes as child custody, divorce, delinquency, non-support, mental hospital commitment, and relative's responsibility".

Aangesien forensiese maatskaplike werk nuut in Suid-Afrika is, het maatskaplike werkers in die praktyk baie min kennis rakende die hantering van seksuele misbruik van adolessente. Die belewing is dat die maatskaplike werker die rol van die FMW inneem en die kind dwing om die misbruik te beskryf, in plaas daarvan om 'n beskermende rol teenoor die misbruikte kind in te neem. Een maatskaplike werker uit die fokusgroep sê "praktyk maatskaplike werkers dra nie genoeg kennis van wat die taak en rol van 'n FMW is nie". Dit bly die verantwoordelikheid van professionele persone in die geval, die FMW, om gemeenskappe se houdings en gedrag rakende dienslewering te verander.

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep beklemtoon die huidige realiteit dat maatskaplike werkers in die praktyk die misbruikte adolescent terapeuties aanspreek, omdat hulle nie kennis het van die forensiese ondersoek nie. Verster (2005:26) is van opinie dat daar 'n definitiewe onderskeid bestaan tussen kliniese en forensiese assessorering. Dit is vir alle welsynsorganisasies wat met seksueel misbruikte kinders werk, belangrik om op hoogte te kom van die protokol wat gevvolg moet word in die hantering van beweerde seksuele misbruik.

6.2.3.2 Subtema 2: Ontwikkeling van 'n platvorm vir aanmelding

Forrester (2000:203) meld dat adolescente uitermate sensitiief is vir die reaksie van die persoon aan wie die misbruik bekend gemaak word. Dit is belangrik dat die professionele persone, in dié geval die FMW, behoorlik opgelei is om seksuele misbruik en die aanmelding daarvan met groot omsigtigheid te hanter.

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep identifiseer die volgende vereistes vir die skep van 'n platvorm vir adolescente om seksuele misbruik by 'n FMW aan te meld:

- Die FMW moet meer sigbaar gemaak word;
- Die FMW moet makliker bereikbaar wees;
- Die FMW moet die adolescent in sy taal aanspreek;
- Die FMW moet die inligting wat die adolescent deurgee vertroulik hanteer en vir die kind die hulp kry wat hy/sy verdien;
- Die rol van die FMW moet aan adolescente uitgelig word. Die FMW word 'n deskundige getuie (Verster, 2005:54).

6.2.3.3 Subtema 3: Bewusmakingsveldtog

Nog geen bewusmakingsveldtog is in Suid-Afrika geloods om forensiese maatskaplike werk bekend te stel nie. Lotter (2004:129) is van mening dat samewerking tussen die verskeie professies aangemoedig en gefasiliteer

behoort te word”. ‘n Maatskaplike werker uit die fokusgroep sê dat ‘n bewusmakingsveldtog hoë prioriteit moet geniet, want dit kan ‘n groot impak hê. Vanuit ‘n etiese en praktiese oogpunt is dit die taak van die FMW om dienslewering in gemeenskappe te bemark (Boehm en Itzhaky, 2004:261).

Die maatskaplike werkers uit die fokusgroep sê ‘n bewusmakingsveldtog is baie belangrik, maar dit moet die volgende ten doel hê:

- Dit moet nie ‘n algemene bewusmaking wees nie, maar moet spesifiek op die aanmelding van seksuele misbruik fokus. Die aanmeldingsproses moet duidelik omlyn word, so ook die funksie en rol van elke rolspeler.
- Rolspelers moet reeds in plek wees en ‘n werkbare aksieplan moet gevinstig wees.
- Die doel van ‘n bewusmakingsveldtog is om pro-aktief te wees en ‘n effektiewe diens te verseker.

‘n Maatskaplike werker uit die fokusgroep meld dat “daar met ‘n bloudruk by ‘n skool begin moet word. As by een skool suksesvolle resultate verkry word, kan die diens na ander skole uitgebrei word. Kleiner suksesse sal groter impak hê, wat later uitgebou word na breër forensiese maatskaplike dienslewering”. Boehm en Itzhaky, (2004:262-263) bevestig ook dat verandering stelselmatig moet plaasvind. Hulle meld dat gemeenskappe eers duidelikheid moet bekom rakende die dienslewering, oortuig moet word wat die voordeel van die diens inhoud en dan stelselmatig gewoond moet raak aan dienslewering.

6.2.3.4 Subtema 4: Toekomsrol van die forensiese maatskaplike werker

Lotter (2004:125) is van mening dat professionele persone, in dié geval die FMW, toegerus behoort te wees met die nodige kennis en vaardighede om ‘n effektiewe diens te lewer aan kinders wat seksueel gemolesteer word.

Die tyd het inderdaad ryk geword in Suid-Afrika om eenvormigheid rakende die aanmeldingsproses van seksuele misbruik na te streef. Verster (2005:25) meld dat daar in kriminele ondersoeke in Amerika van die forensiese onderhoud

gebruik gemaak word. Sy noem ook dat die onderhoude deur ervare, opgeleide persone volgens 'n vasgestelde riglyn uitgevoer word. Op hierdie stadium beskik Suid-Afrika nie oor hierdie protokol nie.

Tans is dit slegs die Suid-Afrikaanse polisiediens wat forensiese maatskaplike werkers aanstel. Weens die groot aanvraag vir forensiese maatskaplike werkers, hanteer die forensiese maatskaplike werker van die polisie slegs sake wat as 'n kriminele saak teen die beweerde oortreder geopen is. "Assessering van die kind tydens die statutêre proses het 'n spesialiteitsgebied geword" (Verster, 2005:25). Dit is die taak van die FMW om leemtes in die huidige aanmeldingsproses te identifiseer en 'n teoreties werkbare aanmeldingsriglyn te formuleer wat die FMW in staat sal stel om die misbruikte kind in die statutêre proses te bevoordeel (Verster, 2005:125).

'n Maatskaplike werker uit die fokusgroep noem dat, "forensiese maatskaplike werkers wat buite polisieverband dienste lewer groot bedrae geld vir kliënte vra wat hulle nie kan bekostig nie. Die situasie veroorsaak dat baie kinderstemme verlore gaan". Die maatskaplike werkers is van mening dat alle welsynsorganisasies 'n opgeleide FMW moet aanstel, sodat dienslewering gratis is. Daar is egter nie genoegsame professionele persone opgelei in die hantering van seksuele misbruik nie en is daar geen aanvaarbare voorkomingsprogramme vir slagoffers in plek nie (Crisma *et al.*, 2004:1044). Forensiese assessering is veral nodig wanneer die kind self in die kriminele hof moet gaan getuig en wanneer 'n verklaring bevestig moet word (Verster, 2005:27). 'n Sterk opinie word uitgespreek oor die opleiding van forensiese maatskaplike werkers, rakende seksuele misbruik en dat dit reeds op tersiêrevlak op 'n voorgraadse basis aangebied behoort te word (Lotter, 2004:129).

7. GEVOLGTREKKINGS

7.1 Die redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie

Die studie het die navorsers se ervarings bevestig dat adolessente wat seksueel misbruik word, dit nie sal aanmeld nie en as gevolg daarvan baie jare lank die slagoffers daarvan bly.

Die studie het die volgende redes waarom adolessente nie seksuele misbruik aanmeld nie, oortuigend aangetoon:

- Hulle is bang vir hulle ouers se reaksie as hulle die seksuele misbruik sou aanmeld,
- Hulle vind dit moeilik om die seksuele misbruik aan gesinslede bekend te maak,
- Hulle is bang niemand sal hulle glo as hulle die misbruik bekend maak nie,
- Hulle is bang om hof toe te gaan,
- Hulle is bang die oortreder word nie skuldig bevind nie,
- Hulle weet nie waar om hulp te kry nie,
- Hulle glo dat dit wat met hulle gebeur 'n "geheim" is,
- Hulle kry nie die nodige hulp wat hulle verdien nie.

Alhoewel dit nie heeltemal so oortuigend is nie, glo die navorsers dat die volgende redes wat uit die studie na vore gekom het, tog van wesenlike belang is:

- Adolessente weet nie waar om seksuele misbruik aan te meld nie.

41% adolessente het gesê hulle dink dat adolessente wat seksueel misbruik word, weet nie waar om dit aan te meld nie, terwyl 39% gesê het dat adolessente wat seksueel misbruik word, wel weet waar om dit aan te meld nie. 20% was onseker. Hierteenoor het die fokusgroep oortuigend aangetoon dat adolessente wat seksueel misbruik word, nie weet waar om dit aan te meld nie. Die adolessente wat aangedui het dat hulle bewus gemaak moet word van waar hulle hulp kan kry (91%), kan 'n moontlike aanduiding wees van 'n

onsekerheid onder adolesente oor waar hulle seksuele misbruik aangemeld moet word.

- Adolesente se kennisbasis oor seksuele misbruik is onvoldoende.

72% adolesente het gesê hulle dink dat adolesente weet wat seksuele misbruik is. Adolesente se antwoorde op die oop vraag, "Vertel my wat jy onder seksuele misbruik verstaan?", het ook op 'n redelike mate van kennis oor seksuele misbruik gedui. Hierteenoor het die fokusgroep oortuigend aangetoon dat adolesente nie oor genoegsame kennis beskik nie en dat dit een van die redes is waarom hulle nie seksuele misbruik aanmeld nie. Die adolesente se kennis skiet veral te kort wanneer dit by die breër definisie van seksuele misbruik kom. Hierdie onsekerheid is waarskynlik die rede waarom hulle slegs die sogenaamde ernstiger oortredings as seksuele misbruik beskou. Verder glo baie adolesente slagoffers verkeerdelik dat hulle 'n aandeel in die seksuele misbruik het wat tot onnodige skuldgevoelens lei. Daarmee saam het 45% deelnemers gesê dat adolesente wat misbruik word nie besef watter gevolge misbruikgedrag het nie. 31% was egter onseker hieroor en 41% het gesê dat adolesente wat misbruik word, nie besef dat hulle misbruik word nie. 'n Verdere 36% was hieroor onseker. Hierdie getalle dui duidelik op 'n gebrek aan kennis by adolesente veral oor wat sekere aspekte van seksuele misbruik betref.

Die fokusgroep het ook kwalitatief na dieperliggende redes verwys en oortuigend aangetoon waarom adolesente seksuele misbruik nie aanmeld nie:

- Baie persone en instansies by wie adolesente om hulp met die aanmeldingsproses kan gaan aanklop (ouers, familielede, vriende, onderwysers, polisie, maatskaplike werkers, predikante, jeugwerkers, ensovoorts), is nie opgewasse vir die taak nie of hanteer dit verkeerd of weet nie waar om dit aan te meld nie.
- Adolesente het nie met baie van die persone en instansies wat hulle met die aanmeldingsproses moet help, 'n genoegsame vertrouensverhouding nie.
- Die aanmeldingsproses self het baie gebreke en leemtes, veral na die afskaffing van die KBE.

- Die hofproses het ook baie gebreke en leemtes en bied min beskerming aan die adolessent.
- Die gevolgtrekking wat gemaak word, is dat die aanmeldingsisteem die adolessente in die steek laat. Dit laat hulle onseker, blootgestel en magteloos voel.

7.2 Formulerung van 'n aanmeldingsriglyn vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word

- Die studie het die noodsaak en behoefté aan 'n aanmeldingsriglyn bevestig.
- Die studie het oortuigend aangetoon dat daar meer van die massamedia gebruik gemaak sal moet word, met televisie en tydskrifte die twee media wat adolessente die meeste verkies.
- Uit die studie het dit geblyk dat adolessente seksuele misbruik die graagste by hulle ouers sou wou aanmeld. Tog gebeur dit nie, weens 'n gebrek aan 'n vertrouensverhouding met ouers of weens die onbekwaamheid of onkunde van ouers. 'n Aanmeldingsriglyn sal hierdie probleme moet aanspreek.
- 'n Aanmeldingsriglyn sal ook die talle ander leemtes in die sisteem, deur hierdie studie uitgewys, moet aanspreek. Daar sal nie net vir die adolessente 'n aanmeldingsriglyn geformuleer moet word nie, maar ook vir al die ander rolspelers en instansies. Dit help nie dat die adolessent 'n riglyn het wat sê wat hulle moet doen, maar daar is nie 'n behoorlike aanmeldingsisteem daarvoor in plek nie of die adolessent kry nie by die ander rolspelers en instansies die nodige hulp en ondersteuning nie.
- Vir die formulering van 'n aanmeldingsriglyn sal 'n ontleding van die huidige situasie gedoen moet word en die struikelblokke binne die huidige situasie sal bepaal moet word. 'n Plan van aksie sal geformuleer moet word, die plan sal geïmpleteer moet word en laastens sal die riglyn deurgaans geëvalueer moet word om die effektiwiteit daarvan te bepaal.

7.3 Die rol wat die forensiese maatskaplike werker kan vervul in die aanmelding van seksuele misbruik deur die adolessent

- Die studie het duidelik aangetoon dat daar groot onkunde oor die rol van die FMW bestaan. Hierdie onkunde is nie net by adolessente nie, maar ook by maatskaplike werkers in die praktyk en ander rolspelers in die aanmeldingsproses.
- Dit het noodsaaklik geword dat 'n deeglike bewusmakingsveldtog ten opsigte van die rol van die FMW geloods word.
- Uit die studie blyk dit dat die protokol wat forensiese maatskaplike werkers volg, deeglik aan ander maatskaplike werkers en aan adolessente gekommunikeer moet word, sodat die saak van die begin af reg hanteer kan word.
- Die FMW moet die eerste adres wees waar die seksuele misbruik aangemeld word, sodat die forensiese assessering eers kan plaasvind, voordat daar terapeuties met die slagoffer gewerk word.

8. AANMELDINGSRIGLYNE VIR ADOLESSENTE WAT AAN SEKSUELE MISBRUIK BLOOTGESTEL WORD

Daar bestaan nie op die oomblik in Suid-Afrika aanmeldingsriglyne vir adolessente wat seksueel misbruik word nie. Met hierdie studie is 'n poging aangewend om sulke riglyne te formuleer. Die empiriese ondersoek het egter baie leemtes uitgewys wat eers aangespreek sal moet word, voordat bruikbare aanmeldingsriglyne vir adolessente ontwerp sal kan word. Die aanmeldingsriglyne wat hieronder deur die navorsers aanbeveel word, is derhalwe 'n eerste stap en bevat aanbevelings ten opsigte van sake wat in plek sal moet kom voordat sulke riglyne vir adolessente beskikbaar gemaak sal kan word.

Die aanmeldingsriglyne wat die navorsers aanbeveel, is gebaseer op die gemeenskapsontwikkelingsproses. Hierdie proses fokus daarop om tot aksie oor te gaan. Weyers (2001:69) identifiseer die 5 fases wat in die onderstaande tabel bespreek word:

Tabel 18: Aanmeldingsriglyne

Fase een: Situasie-analise
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wanneer 'n adolescent seksuele misbruik bekend maak word hy/sy na die polisiestasie verwys. ▪ Slegs in gevalle waar 'n kriminele saak teenoor die beweerde oortreder gemaak word, word die FMW van die SAPD betrek. ▪ Slegs die SAPD neem forensiese maatskaplike werkers in diens. ▪ Daar is ook forensiese maatskaplike werkers wat privaat praktiseer. Wanneer hulle dienste gebruik word, word groot bedrae geld gevra wat die slagoffer en gesin nie altyd kan bekostig nie.
Fase twee: Identifiseer en ontleed struikelblokke
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Polisiebeamptes beskik nie oor die opleiding wat nodig is om met adolescentte te werk nie en daar is nie eenvormige protokol rakende die hantering van seksuele misbruik nie. ▪ Die maatskaplike werkers in die praktyk, adolescentte, hulle ouers, onderwysers en maats weet nie watter werk 'n FMW doen en dat hulle spesialiseer in die hantering van seksueel misbruik sake nie. ▪ Adolescentte wil graag seksuele misbruik by hulle ouers aanmeld. Die probleem is dat ouers nie oor genoegsame kennis van seksuele misbruik beskik om hulle kinders van hulp te wees nie. ▪ Die misbruikte adolescent sal soms die misbruik aan 'n onderwyser bekend maak, maar dié weet ook nie altyd waar om dit aan te meld en hulp te kry nie. ▪ Daar bestaan geen duidelike aanmeldingsproses- of prosedure nie. ▪ Adolescentte is baie onseker oor die hofproses. ▪ Die verskillende rolspelers in die aanmeldingsproses werk nie as 'n span saam nie, maar as los entiteite.
Fase drie: Formuleer 'n plan van aksie en mobiliseer aksiesisteme
<ul style="list-style-type: none"> ▪ 'n Duidelike aanmeldingsriglyn vir seksuele misbruik in Suid-Afrika moet geformuleer word. ▪ Genoeg forensiese maatskaplike werkers moet opgelei en ontplooい word in gemeenskappe.

- Gemeenskappe moet ingelig word rakende die dienslewering van 'n FMW.
- Forensiese maatskaplike werkers moet voldoende opgelei wees om oor die forensiese vaardigheid te beskik en die taal van die kind te praat.
- Die beeld van die FMW moet vertroue by die adolescent inboesem, sodat hulle die vrymoedigheid het om hulp te vra.
- Die FMW se primêre doel moet wees om die slagofferkind te beskerm teen verdere misbruik en te verhoed dat die kind 'n slagoffer van die aanmeldingsisteem word.
- Die moontlikheid moet ondersoek word of 'n FMW as spesialiswerker by die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling aangestel kan word, of by die hof.
- Alle rolspelers moet deel van 'n multi-dissiplinêre span word en oor duidelike protokol beskik.
- Gereelde inligtingssessies moet in gemeenskappe, skole en aan ouers aangebied word. Brosjures kan met die sessies versprei word en plakkate kan opgesit word.
- Adolescente kan deur middel van kleingroepbesprekings (in klasverband) ingelig word oor die proses van gereedmaking, sodat hulle gouer die misbruik kan aanmeld.
- Onderwysers moet meer bewus gemaak word en leiding kry van waar 'n misbruik adolescent dit kan aanmeld en hulp kry. Hierdie stap kan begin by skole se ondersteuningspanne.

Fase vier: Implementeer aksieplan

- Maak gemeenskappe en leiers deel van die besluitnemingsprosesse en betrek hulle by die aksieplan.
- Die FMW moet die inisieerder van die aksieplan wees en toesien dat resultate bereik word.
- Maak gebruik van verskillende spesialisvelde om forensiese dienslewering te bevorder.
- Die FMW moet meer sigbaar en bereikbaar vir die adolescent gemaak word.
- Dienslewering van die FMW kan beter bekendgestel word deur moderne

massamedia, byvoorbeeld mxit, internet, facebook ens.

- Betrek alle rolspelers by bewusmakingsveldtogte.

Fase vyf: Evalueer en instandhouding van dienslewering

- Bepaal deurgaans of die forensiese dienslewering effektief is en die beste belang van die adolescent op die hart dra.
- FMW moet 'n kwaliteit statutêre diens wees aan die misbruikte adolescent.
- Adolescente moet deurgaans op hoogte wees van waar, hoe en by wie seksuele misbruik aangemeld kan word.
- Die mikpunt moet wees om die aanmeldings- en hofproses in so 'n kort moontlike tyd af te handel sodat die kind terapeuties aangespreek kan word.

9. AANBEVELINGS TEN OPSIGTE VAN VERDERE NAVORSING

- Weens die omvattende aard van die studie is nog verdere navorsing nodig om 'n aanmeldingsriglyn vir adolescente te formuleer.
- Daar word aanbeveel dat die studie op 'n groter populasie herhaal word. Omdat daar nie van 'n ewekansige steekproef gebruik gemaak is nie, kan data nie veralgemeen word na 'n groter populasie nie.
- Na aanleiding van die statistiese betekenisvolle verskille wat die studie tussen wit en swart deelnemers uitgewys het, is verdere studie nodig oor die moontlike verskil in kennis, belewing en aanmelding van seksuele misbruik tussen wit en swart adolescente.
- Nadere ondersoek kan ingestel word oor hoe dit vir die adolescent makliker gemaak kan word om seksuele gebruik binne gesins- of familieverband aan te meld. Daar kan veral gefokus word op hoe ouers toegerus kan word om adolescente op die regte manier in die aanmeldingsproses te begelei.
- Die neiging onder adolescente is om seksuele misbruik eerder by 'n vriend aan te meld. Dit blyk 'n universele tendens te wees wat deur verdere studie binne die Suid-Afrikaande konteks oopgevlek kan word. Daar moet veral gefokus word op hoe adolescente toegerus kan word om mekaar in die aanmeldingsproses te begelei.

- Navorsing kan gedoen word om uit te vind of adolessente regtig weet wat seksuele misbruik alles behels, veral rondom die breër definisie van die term.
- Navorsing kan gedoen word oor hoe die hofproses verbeter kan word, sodat die adolescent meer beskerming kan geniet.
- Die leemte in die aanmeldingsproses wat deur die ontbinding van die KBE gelaat is, kan nagevors word.
- Aangesien forensiese dienslewering binne die Suid-Afrikaanse konteks nog nie gedefinieer en bekend is nie, is 'n ondersoek nodig om te bepaal of daar nie meer van die massamedia gebruik gemaak kan word om die dienste van 'n FMW bekend te stel nie. Hiermee saam kan moontlikhede ondersoek word oor hoe die misbruikte adolescent van moderne tegnologie, bv. facebook en mxit, gebruik kan maak om aan te meld.
- Al die deelnemers aan die studie het aangetoon dat hulle belangstel om aan 'n bewusmakingsveldtog deel te neem. So 'n veldtog kan die breër dienslewering van die FMW bevorder en ook 'n platvorm skep vir adolessente om seksuele misbruik makliker aan te meld.
- Die studie het ook bevind dat onderwysers elke dag met die adolescent werk, maar nie weet hoe om die adolescent wat seksuele misbruik by hulle aanmeld te help nie. Aangesien onderwysers so 'n groot gedeelte van die dag besig is met die adolescent, kan verdere studies in die verband uitgevoer word om sodoende riglyne neer te lê wat die onderwyser bemagtig.
- 'n Groot leemte wat deur die fokusgroep geïdentifiseer is, is dat die verskillende rolspelers in die aanmeldingsproses nie as 'n eenheid saamwerk nie. Hulle bestaan eerder as los entiteite en dit kan ook daartoe aanleiding gee dat die statutêre proses vertraag word.

10. SAMEVATTING

Die doel van die studie was om deur middel van 'n literatuurstudie en empiriese ondersoek riglyne te formuleer waarvolgens seksueel misbruikte adolessente dit kan aanmeld en gevvolglik toegang kan verkry tot die dienste van forensiese maatskaplike werkers.

Die studie het bevind dat, voordat 'n bruikbare aanmeldingsriglyn vir adolessente geformuleer kan word, 'n aantal ernstige leemtes in die aanmeldingsproses eers aangespreek sal moet word. Tans bestaan daar nie net by maatskaplike werkers in die praktyk 'n wanopvatting rakende die rol van 'n FMW nie, maar ook by ouers, die breë gemeenskap, professionele rolspelers en adolessente. Verder is daar ook nie 'n behoorlike sisteem in plek wat die adolessent voor die deur van die FMW uitbring nie. Dit het tot gevolg dat die adolessent wat aan seksuele misbruik blootgestel word, nie die regte professionele hulp ontvang nie.

Die aanmeldingsriglyn wat in hierdie studie geformuleer is, is 'n poging om die ernstige leemtes in die aanmeldingsproses aan te spreek. Dit moet egter as 'n eerste stap gesien word en het nog baie skaafwerk en verdere navorsing nodig.

'n Probleem is dat forensiese maatskaplike werk 'n nuwe spesialisveld in die maatskaplikewerkprofessie is. Op hierdie stadium is die Noordwes-Universiteit in onderhandelinge met die Suid-Afrikaanse Raad vir Maatskaplike Diensberoep om forensiese maatskaplike werk as spesialisveld te laat registreer. Dit sal forensiese maatskaplike werk 'n meer prominente posisie binne die veld van maatskaplike dienslewering gee. Op hierdie wyse kan eenvormigheid bereik word rakende die aanmelding en dienslewering van forensiese maatskaplike werkers in Suid-Afrika bereik word.

11. BIBLIOGRAFIE

- ALAGGIA, R. 2004. Many ways of telling: expanding conceptualizations of child sexual abuse disclosure. *Child abuse & neglect*, 28(11):1213-1227.
- ANON. 2002. Can social marketing be used to prevent child sexual abuse: involving public, private and community partners to evaluate effectiveness? (130th Annual Meeting of APHA held at Philadelphia, Pa. on 11 Nov. 2002. http://apha.confex.com/apha/130am/techprogram/paper_42705.htm Date of access: 22 April 2008.
- ANON. 2008. Forensiese maatskaplike werk: misbruik van kinders. "Kind as kliënt." 'n Teoretiese oorsig. Potchefstroom: Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus). (Seminaar 2. Leesgids 10-13 Maart 2008. MWKF 876.)
- BABBIE, E. 2001. The practice of social research. London: Wadsworth.
- BARKER, R.L. & BRANSON, D.M. 1993. Forensic social work: legal aspects of professional practice. New York: The Haworth Press.
- BOEHM, A. & ITZHAKY, H. 2004. The social marketing approach: a way to increase reporting and treatment of sexual assault. *Child abuse and neglect*, 28(3):253-265.
- BOLEN, R.M. 2001. Child sexual abuse: its scope and our failure. New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers.
- BUKAU, S.C. 2003. Kinders as slagoffers van seksuele misdade. Pretoria: Universiteit van Suid-Afrika. (Proefskrif - LLD.) 529 p.
- COHEN, J. 1988. Statistical power analysis for the behavioural sciences. Hillsdale, N.J.: Erlbaum.
- COLLINGS, S., GRIFFITHS, S. & KUMALO, M. 2005. Patterns of disclosure in sexual abuse. *South African journal of psychology*, 35(2):270-285.

COLLINGS, S.J. 2006. How do sexually abused children disclose? Towards an evidence-based approach to practice. *Acta criminologica*, 19(1):33-41.

CRESWELL, J.W. 2003. Research design: qualitative, quantitative and mixed method approaches. London: Sage.

CRISMA, M., BASCELLI, E., PACI, D. & ROMITO, P. 2004. Adolescents who experienced sexual abuse: fears, needs and impediments to disclose. *Child abuse & neglect*, 28(10):1035-1048.

DE VOS, A.S. 2005. Combined quantitative and qualitative approach. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L., eds. 2005. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 357-366.)

DELPORT, C.S.L. 2005. Quantitative data-collection methods. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L., eds. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 159-191.)

DEPARTMENT OF SOCIAL DEVELOPMENT **see** SOUTH AFRICA.

ELLIS, S.M. & STEYN, H.S. 2003. Practical significance (effect sizes) versus or in combination with statistical significance (p-values). *Management dynamics*, 12(4):51-53.

FEIRING, C., ROSENTHAL, S. & TASKA, L. 2000. Stigmatization and the development of friendship and romantic relationships in adolescent victims of sexual abuse. *Child maltreatment*, 5(4):311-322.

FINKELHOR, D. & BROWNE, A. 1985. The traumatic impact of child sexual abuse: a conceptualization. *American journal of orthopsychiatry*, 55(4):23-33.

FINKELHOR, D., WOLAK, J. & BERLINER, L. 2001. Police reporting and professional help seeking for child crime victims: a review. *Child maltreatment*, 6(1):17-30.

FORRESTER, A.M. 2002. The telling of the telling: a narrative exploration of adolescent girls' process of disclosure of sexual abuse. United States. ProQuest Information and Learning Company. (Thesis - DPhil.) 234 p.

FOUCHE, C.B. & DE VOS, A.S. 2005. Problem formulation. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L., eds. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 100-110.)

GREEFF, M. 2005. Information collection: interviewing. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. & Delport, C.S.L., eds. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 286-313.)

HERSHKOWITZ, I., LANES, O. & LAMB, M.E. 2007. Exploring the disclosure of child sexual abuse with alleged victims and their parents. *Child abuse & neglect*, 31(2):111-123.

HOEFNAGELS, C. & MUDDE, A. 2000. Mass media and disclosures of child abuse in the perspective of secondary prevention, putting ideas into practice. *Child abuse & neglect*, 24(8):1091-1101.

HUFF, D. 1975. How to lie with statistics. Harmondsworth: Penguin.

JENSEN, T.K., GULBRANDSEN, W., MOSSIGE, S., REICHELT, S. & TJERSLAND, O.A. 2005. Reporting possible sexual abuse: a qualitative study on children's perspectives and the context for disclosure. *Child abuse & neglect*, 29(12):1395-1413.

LOTTER, S. 2004. Die verband tussen seksuele molestering en die intimiteitsverhouding binne die huwelik. Pretoria: Universiteit van Suid-Afrika. (Skripsie - MA MW.) 129 p.

MACMILLAN, H.L., JAMIESON, E. & WALSH, C.A. 2003. Reported contact with child protection services among those reporting child physical and sexual abuse: results from a community survey. *Child abuse & neglect*, 27(12):1397-1408.

MEEL, B.L. 2008. Trends of rape in the Mthatha area, Eastern Cape, South Africa. *South African farm practice*, 50(1):69a.

MENDOZA, T.M.R. 1989. Factors facilitating the disclosure of sexual abuse by children and adolescents. Arizona: Arizona State University. (Thesis - Department of Communication.) 35 p.

MITCHELL, M. & JOLLEY, J. 2001. Research design explained. New York: Harcourt College Publishers.

MOLWEDI, P. 2004. Police statistics on child abuse do not reflect reality, activists warn. *Sunday Independent*: 26, 5 Sep.

MONETTE, D.R., SULLIVAN, T.J. & DE JONG, C.R. 2005. Applied social research: a tool for the human services. London: Thomson Brooks/Cole.

NEUMAN, W.L. 2003. Social research methods: qualitative and quantitative approaches. London: Allyn & Bacon.

PRIEBE, G. & SVEDIN, C.G. 2008. Child sexual abuse is largely hidden from the adult society: an epidemiological study of adolescents' disclosures. *Child abuse & neglect*, 32(12):1095-1108.

RAUBENHEIMER, C. 2007. Wat owerhede alles vir dié slagoffers doen. Wie luister na kinders? *Beeld*: 30, 15 Mei.

RUBIN, A. & BABBI, E.R. 2005. Research methods for social work. London: Thomson Brooks/Cole.

SALZWEDEL, I. 2006. So loop die kinders deur. *Beeld*: 29, 22 Nov.

SAUNDERS, B.J. & GODDARD, C. 2002. The role of mass media in facilitating community education and child abuse prevention strategies. *National Child Protection Clearinghouse - Child abuse prevention issues*, 16:1-24, Winter.

SMIT, A.H. 2007. Adolescents' experiences of parental reactions to the disclosure of child sexual abuse. Pretoria: Universiteit van Pretoria. (Verhandeling - MA (MW.) 239 p.

SMIT, S. 2007. Die forensiese maatskaplike werker as getuie in die hof. Potchefstroom: Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus). (Skripsie - MA (MW) (Forensies).) 55 p.

SOCIAL WELFARE SERVICES **see** SOUTH AFRICA.

SOUTH AFRICA. Department of Social Development. Social Welfare Services. Chief Directorate: Circular 7 of 2006. W4/4/4/4/P. Datum van gebruik: 1 Mei 2009.

STALLER, K.M. & NELSON-GARDELL, D. 2005. "A burden in your heart": Lessons of disclosure from female preadolescent and adolescent survivors of sexual abuse. *Child abuse & neglect*, 29(12):1415-1432.

StatSoft, Inc. (2007). STATISTICA (data analysis software system), version 8.0. www.stasoft.com.

STRYDOM, H. 1999. Maatskaplike werk navorsing. Potchefstroom: PU vir CHO.

STRYDOM, H. 2005a. Sampling and sampling methods. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B., Delport, C.S.L., eds. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 192-204.)

STRYDOM, H. 2005b. Ethical aspects of research in the social sciences and human service professions. (*In* De Vos, A.S., Strydom, H., Fouché, C.B. &

Delport, C.S.L., eds. Research at grass roots for the social sciences and human service professions. Pretoria: Van Schaik. p. 56-70.)

STUTTERHEIM, E. & WEYERS, M.L. 1999. Forensic social work: with special reference to the forensic social work service of the SAPS. *Social work / Maatskaplike werk*, 1999:35(1):11-21.

SUID-AFRIKA. 2007. Wysigingswet op die strafreg (seksuele misdrywe en verwante aangeleenthede). Pretoria: Staatsdrukker.

VAN BUUL, S. 2008. Meisie (4) moet in openbaar vertel van dade. *Beeld*: 19, 4 Jun.

VERSTER, B. 2005. Assessering van die kind in die statutêre proses: 'n gestaltbenadering. Pretoria: Universiteit van Suid-Afrika. (Verhandeling - M.Diac. (Spelterapie).) 145 p.

WETTE *kyk* SUID-AFRIKA

WEYERS, M.L. 2008. The theory and practice of community work: a South African perspective. Potchefstroom: Keurkopie.

12. ADDENDUMS

ADDENDUM A

Toestemmingsbrief wat deur leerder se ouer of voog voltooi moet word:

Die navorser is tans besig met haar graad in MA (Maatskaplike Werk) in Forensiese Praktyk, te Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus).

Navorser se onderwerp vir haar skripsi is: “**Aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word.**”

Die studie word onderneem om adolessente se kennis van seksuele misbruik te bepaal, asook watter aanmeldingsriglyne en medium adolessente kan gebruik in die aanmeldingsproses.

Graad 10-leerlinge van Welkom High en Goudveld Hoëskool word genader en daar sal van hulle verwag word om ‘n vraelys te voltooi. **Die vraelys word anoniem voltooi.** Data bekom uit die vraelys sal in die navorser se skripsi vervat word.

Met die skrywe word u versoek om die nodige skriftelike toestemming aan u kind te gee om die vraelys te voltooi. Die vraelys sal tydens skooltyd, onder toesig en met die nodige begeleiding voltooi word.

Indien u kind enige ongemak of vrae het na aanleiding van die vraelys, sal navorser beskikbaar wees om dit te hanteer. Die resultate van die vraelys sal skriftelik aan die leerders deur die navorser self bekend gemaak word.

Naam van ouer/voog : _____

Handtekening : _____

Datum : _____

Naam van kind : _____

Naam van skool : _____

U samewerking word waardeer!

Navorser - Mev M van der Schyff

ADDENDUM B

Letter of consent that must be completed by student's parent or guardian:

The researcher is reading for her degree, MA (Social Work) in Forensic Practice at North-West University (Potchefstroomcampus).

The subject of the researcher's paper is "Report guidelines for adolescents that are exposed to sexual abuse."

The study is undertaken to make the adolescents aware of sexual abuse as well as the means of reporting and steps involved in the process.

Grade 10 students of Welkom High and Goudveld High School will be approached and will be expected to complete a questionnaire. **The questionnaire will be completed anonymously.** Data from the researcher's questionnaire will be included in the paper.

Your permission is required for your child to complete the questionnaire. The questionnaire will be done completed school hours, under supervision and with the necessary guidance.

If your child has any uncertainties or questions afterwards, the researcher will be available to assist. The researcher will personally give the results of the questionnaire to the student in writing.

Name of parent/guardian : _____

Signature : _____

Date : _____

Name of child : _____

Name of school : _____

Your co-operation is appreciated!

Mrs M van der Schyff

Researcher

ADDENDUM C

VRAELEYS ADOLESCENTE

Afdeling 1: Identifiserende Besonderhede

Maak asseblief 'n kruisie in die toepaslike blokkie:

1. Geslag van deelnemer:

Manlik	1
--------	---

Vroulik	2
---------	---

2. Huistaal:

Afrikaans	1
-----------	---

Engels	2
--------	---

Sotho	3
-------	---

3. Etniese groep (skryf neer asseblief): _____

Afdeling 2: Kennis van seksuele misbruik.

Maak asseblief 'n kruisie in toepaslike blokkie:

VRAAG 1: Weet jy watter werk 'n maatskaplike werker doen?

JA	1	NEE	2
----	---	-----	---

VRAAG 2: Weet jy watter werk 'n forensiese maatskaplike werker doen?

JA	1	NEE	2
----	---	-----	---

(DUI JOU ANTWOORD MET 'N KRUISIE AAN)

	<u>VRAE</u> <u>"DINK JY DAT...."</u>	<u>JA</u>	<u>ONSEKER</u>	<u>NEE</u>
1.	Kinders weet wat seksuele misbruik is ?			
2.	Kinders aan seksuele misbruik blootgestel word?			
3.	Seksuele misbruik onder kinders toeneem ?			
4.	Kinders wat seksueel misbruik word, eerder sal stilbly as om daaroor te praat?			
5.	Ouers weet wat seksuele misbruik van kinders is ?			
6.	Ouers genoeg met hulle kinders oor seksuele misbruik praat ?			

7.	Kinders wat seksueel misbruik word, nie besef dat hulle misbruik word nie?			
8.	Kinders wat seksueel misbruik word, glo dat dit wat met hulle gebeur 'n "geheim" is?			
9.	Kinders wat seksueel misbruik word, glo dat dit deel van die grootword proses is?			
10.	Kinders wat seksueel misbruik word, bang is dat niemand hulle sal glo nie?			
11.	Kinders wat seksueel misbruik word, bang is om hof toe te gaan?			
12.	Kinders wat seksueel misbruik word, besef watter gevolge die gedrag het?			
13.	Kinders wat seksueel misbruik word, bang is die oortreder word nie skuldig bevind nie?			
14.	Kinders wat seksueel misbruik word, nie die nodige hulp kry wat hulle verdien nie?			

Afdeling 3: Vrae rakende aanmeldingsriglyne.

(DUI JOU ANTWOORD AAN MET 'N KRUISIE)

	VRAE			
	"DINK JY KINDERS WAT SEKSUEEL MISBRUIK WORD ..."	<u>Ja</u>	<u>Onseker</u>	<u>Nee</u>
1.	Weet waar om seksuele misbruik aan te meld?			
2.	Verkies om dit nie aan te meld nie?			
3.	Bewus gemaak moet word van waar hulle hulp kan kry?			
4.	Meld dit nie aan nie, want dit wat met hulle gebeur is lekker?			
5.	Bang is vir hulle ouers se reaksie as hulle die seksuele misbruik sou aanmeld?			
6.	Vind dit moeilik om dit aan ander gesinslede bekend te maak?			
7.	'n Slagoffer kan word, omdat hulle nie weet			

	waar om hulp te kry nie?			
8.	Oor 'n aanmeldingsriglyn moet beskik om die misbruik te kan aanmeld en hulp te kry?			
9.	Meer van die massamedia (bv kennisgewingborde, plakkate, brosjures en advertensies) gebruik moet maak om dit aan te meld en hulp te kry?			

Afdeling 4: Van watter medium sal adolescent gebruik wil maak:

JY KAN SOVEEL PLEKKE MERK AS WAT JY WIL.

BELANGRIK – MERK JOU EERSTE KEUSE NO. 1 EN DAAROPVOLGENDE NOMMERS IN VOLGORDE VAN BELANGRIKHEID.

VRAAG 1: INDIEN EK SEKSUELE MISBRUIK WOU AANMELD SAL EK DIT GRAAG WIL AANMELD BY

1.	My ouer(s)	
2.	'n Familie lid	
3.	'n Onderwyser	
4.	My predikant	
5.	'n Polisiebeampte	
6.	'n Kliniek suster	
7.	'n Jeugwerker	
8.	'n Brief skryf en in 'n boks by die skool gooи	
9.	'n Brief skryf en dit aan 'n bekende persoon gee wat my kan help om die regte hulp te kry.	
10.	'n Anonieme telefoonoproep	
11.	'n Maatskaplike werker	
12.	'n Forensiese maatskaplike werker	
13.	Ander (spesifiseer)	

VRAAG 2: AS JY MEER VAN DIE DIENSTE VAN 'N MAATSKAPLIKE WERKER OF FORENSIESE MAATSKAPLIKE WERKER WIL LEER, HOE SAL JY INGELIG WIL WORD OOR HUL DIENSLEWERING? JY KAN SOVEEL PLEKKE MET 'N X MERK AS WAT JY WIL.

1.	Tydskrifte	
2.	Koerante	
3.	Radio	
4.	Televisie	
5.	Inligtingspamflet by skole	
6.	Plakkaat by skole	
7.	Webtuiste op die internet	
8.	Kletskamer op die internet	
9.	Mxit	
10.	Praatjie deur 'n ingeligte persoon	
11.	Ander (spesifiseer)	

VRAAG 3: VERTEL MY WAT JY ONDER SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS VERSTAAN?

VRAAG 4: WEET JY VAN IEMAND WAT SEKSUELE MISBRUIK AANGEMELD HET? VERTEL VIR MY WAT HET GEBEUR.

VRAAG 5: VERTEL VIR MY HOE JY DINK SEKSUELE MISBRUIK AANGEMELD MOET WORD SODAT DIE PERSOON DIE NODIGE HULP KAN ONTVANG? MOTIVEER.

VRAAG 6: DINK JY DAT OUERS EN SKOLE BETER INGELIG MOET WORD OOR SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS? MOTIVEER.

VRAAG 7: DINK JY, INDIEN DIE PUBLIEK BETER INGELIG WORD RAKENDE DIE HANTERING VAN SEKSUELE MISBRUIK, DAT KINDERS WAT SEKSUEEL MISBRUIK WORD GOUER EN MAKLIKER DIE REGTE PROFESSIONELE HULP SOU ONTVANG? MOTIVEER.

VRAAG 8: HET JY ENIGE VERDERE OPMERKINGS OOR SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS?

VRAAG 9: SAL JY BELANGSTEL OM AAN 'N BEWUSMAKINGSVELDTOG OOR DIE SEKSUELE MISBRUIK VAN KINDERS DEEL TE NEEM? MOTIVEER.

ADDENDUM D

QUESTIONNAIRE TO ADOLESCENTS

Section 1: Identifying Details

Please make a cross in the applicable block:

1. Gender of participant:

Male	1
------	---

Female	2
--------	---

2. Home language:

Afrikaans	1
-----------	---

English	2
---------	---

Sotho	3
-------	---

3. Ethnic Group (please write down): _____

Section 2: Knowledge of sexual abuse

Indicate your answer with a cross:

Question 1: Do you know what a social worker does?

YES	1	NO	2
-----	---	----	---

Question 2: Do you know what a forensic social worker does?

YES	1	NO	2
-----	---	----	---

(INDICATE YOUR ANSWER WITH A CROSS)

	<u>QUESTIONS</u> <u>"DO YOU THINK THAT ..."</u>	<u>YES</u>	<u>UNCERTAIN</u>	<u>NO</u>
1.	Children know what sexual abuse is?			
2.	Children are exposed to sexual abuse?			
3.	Sexual abuse amongst children is increasing?			
4.	Children who are being sexually abused, would rather stay silent than talk about it?			
5.	Parents know what sexual abuse amongst children is?			
6.	Parents talk enough to their children about sexual abuse?			

7.	Children who are being sexually abused, don't realise that they are being abused?			
8.	Children who are sexually abused, believe what is happening to them is a "secret"?			
9.	Children who are sexually abused, believe that it is part of the growing up process?			
10.	Children who are being sexually abused, are afraid no one will believe them?			
11.	Children who are being sexually abused, are afraid to go to court?			
12.	Children who are being sexually abused, know what the consequences of this behaviour is?			
13.	Children who are sexually abused, are afraid that the perpetrator will not be found guilty?			
14.	Children who are sexually abused, do not receive the necessary help?			

Section 3: Questions relating to report guidelines.

(INDICATE YOUR ANSWER WITH A CROSS)

	<u>QUESTIONS</u> <u>"DO YOU THINK CHILDREN WHO ARE SEXUALLY ABUSED ..."</u>	<u>YES</u>	<u>UNCERTAIN</u>	<u>NO</u>
1.	Know where to report sexual abuse?			
2.	Choose not to report it?			
3.	Must be made aware of where to get help?			
4.	Do not report it, because they think what is happening to them is fun?			
5.	Are afraid to report sexual abuse, because they fear their parent's reaction?			
6.	Find it difficult to disclose it to other family members?			

7.	Become a victim, because they do not know where to get help?			
8.	Should have at their disposal reporting guidelines in order to report and get the necessary help?			
9.	Can make better use of mass media (eg. notice boards, posters, brochures and advertisements) to be able to report abuse and get help?			

Section 4: Which medium would a child prefer:

YOU CAN INDICATE IN AS MANY PLACES AS YOU LIKE.

IMPORTANT – INDICATE YOUR FIRST CHOICE NO. 1 AND SUBSEQUENT CHOICES IN ORDER OF IMPORTANCE.

QUESTION 1: SHOULD I NEED TO REPORT SEXUAL ABUSE, I WOULD REPORT TO ...

1.	My parent(s)	
2.	A family member	
3.	A teacher	
4.	My minister	
5.	A police officer	
6.	A clinic sister	
7.	A youth worker	
8.	Write a letter and put it in a box at school	
9.	Write a letter and give it to a familiar/known person who can get you the relevant help	
10.	An anonymous telephone call	
11.	A social worker	
12.	A forensic social worker	
13.	Other (specify)	

QUESTION 2: IF YOU WANT TO KNOW MORE ABOUT THE SERVICES OF A SOCIAL WORKER OR FORENSIC SOCIAL WORKER, HOW WOULD YOU LIKE TO BE INFORMED ABOUT THEIR SERVICES? YOU CAN INDICATE AS MANY PLACES AS YOU LIKE.

1.	Magazines	
2.	Newspapers	
3.	Radio	
4.	Television	
5.	Information pamphlets at the school	
6.	Posters at schools	
7.	Websites on the internet	
8.	Chat room on the internet	
9.	Mxit	
10.	Discussion with an informed person	
11.	Other (specify)	

QUESTION 3: TELL ME WHAT YOU UNDERSTAND UNDER SEXUAL ABUSE OF CHILDREN?

QUESTION 4: DO YOU KNOW OF SOMEONE WHO REPORTED SEXUAL ABUSE? TELL ME WHAT HAPPENEND.

QUESTION 5: TELL ME HOW YOU THINK SEXUAL ABUSE SHOULD BE REPORTED SO THAT CHILDREN CAN GET THE NECESSARY HELP? MOTIVATE.

QUESTION 6: DO YOU THINK PARENTS AND SCHOOLS MUST BE BETTER INFORMED ABOUT SEXUAL ABUSE AMONGST CHILDREN? MOTIVATE.

QUESTION 7: DO YOU THINK THAT, IF THE PUBLIC WERE BETTER INFORMED ABOUT WAYS OF DEALING WITH SEXUAL ABUSE, THAT CHILDREN WHO ARE BEING SEXUALLY ABUSED WOULD RECEIVE THE RIGHT PROFESSIONAL HELP QUICKER AND EASIER? MOTIVATE.

QUESTION 8: DO YOU HAVE ANY COMMENTS ABOUT SEXUAL ABUSE OF CHILDREN?

QUESTION 9: WOULD YOU BE INTERESTED IN TAKING PART IN AN AWARENESS CAMPAIGN REGARDING SEXUAL ABUSE AGAINST CHILDREN? MOTIVATE.

ADDENDUM E

TOESTEMMINGSBRIEF MAATSKAPLIKE WERKERS

Naam van maatskaplike werker

Soos jy reeds weet is ek besig met my graad in MA (Maatskaplike Werk) in Forensiese Praktyk, te Noordwes-Universiteit (Potchefstroomkampus).

Deel van my empiriese ondersoek is om 'n fokusgroep te hou rakende my onderwerp: **“Aanmeldingsriglyne vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word.”**

Die studie het ten doel om aanmeldingsriglyne te ontwikkel vir adolessente wat aan seksuele misbruik blootgestel word.

Die fokusgroep bespreking sal anoniem opgeneem word en die data bekom uit die bespreking sal in die navorser se skripsie vervat word. Die resultate van die bespreking sal skriftelik aan u bekend gemaak word.

Die bespreking sal ongeveer 2 ure duur.

BAIE DANKIE DAT JY INGESTEM HET OM AAN DIE BESPREKING DEEL TE NEEM.

DATUM: 27 JANUARIE 2009

PLEK: FAMSA KONFERENSIESAAL (ROUND TABLE GEBOU)

TYD: 14H00 - 16H00

Naam : _____

Handtekening : _____

Datum : _____

Jou deelname word waardeer!

Mev M van der Schyff

Navorser

Sel: 083 995 0380

ADDENDUM F

VRAE FOKUSGROEPBESPREKING	
Vraag 1	Beskryf jou ervaring ten opsigte van die vraag of adolessente se kennisbasis rakende seksuele misbruik voldoende is of nie.
Vraag 2	Wat is jou ervaring ten opsigte van die mate waartoe adolessente wat seksueel misbruik word, slagoffers van hulle omstandighede word?
Vraag 3	Watter hindernisse ervaar julle in die veld wat verhoed dat die adolescent wat seksueel misbruik word, dit aanmeld?
Vraag 4	Dink julle dat die tradisionele gesin- en familie omstandighede soos dit vandag voorkom, geskik is vir die adolescent om seksuele misbruik aan te meld?
Vraag 5	Van watter moderne massa media dink julle kan gebruik gemaak word om kennis oor die dienslewering van 'n maatskaplike- en forensiese maatskaplike werker onder adolessente te bevorder?
Vraag 6	Wat is julle ervaring ten opsigte van die vraag of die algemene publiek, ouers en skole oor voldoende kennis beskik om adolessente wat seksueel misbruik word te kan help om gouer en makliker professionele hulp te ontvang?
Vraag 7	Van watter medium (ouers, familielid, onderwyser, polisie ens.) dink julle sal adolessente gebruik wil maak om seksuele misbruik aan te meld? Motiveer.
Vraag 8	Hoe kan ons as professionele persone in die praktyk aan die adolessente 'n meer doeltreffende boodskap oordra en moontlike platvorm skep om die misbruik aan te meld?
Vraag 9	Watter aanmeldingsriglyne kan ons vir die adolescent in die algemeen en vir Welkom spesifiek formuleer, sodat hulle die nodige en effektiewe hulp kan ontvang?
Vraag 10	Sal julle belangstel om aan 'n bewusmakingsveldtog rakende seksuele misbruik van adolessente deel te neem? Motiveer.
Vraag 11	Het iemand enige verdere opmerkings oor die seksuele misbruik van adolessente?